

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

INGEBORG BACHMANN

Toplu Şiirler

Çeviren: Ahmet Cemal

YKY'de
3. baskı

YKY

INGEBORG BACHMANN • TOPLU ŞİİRLER

YOK YOK

Ücretsiz

TOPLU ŞİİRLER

Ingeborg Bachmann 1926'da Avusturya'nın Klagenfurt kentinde doğdu. 1945-1950 yılları arasında Innsbruck, Graz ve Viyana Üniversitelerinde felsefe, psikoloji ve Alman filolojisi okudu. Çalışmalarında özellikle Heidegger ve Wittgenstein üzerinde yoğunlaştı. Heidegger'in varoluşçuluk felsefesi üzerine yazdığı tezle doktorasını verdi. İlk şiirleri 1948/49 yıllarında yayımlandı. 1959/60 yıllarında doçent unvanıyla Frankfurt Üniversitesi'nde şiir konulu dersler verdi. 1964'te Georg Büchner Ödülü'nü aldı. Aralarında Fransa, İngiltere, İtalya ve A.B.D.'nin de bulunduğu pek çok ülkeye yolculuk etti. 1965'ten itibaren Roma'da yaşamaya başladı. 1973'te çıktığı Polonya yolculuğunda Auschwitz ve Birkenau toplama kamplarını gördü. Aynı yıl Roma'daki evinde çıkan yangında ağır yaralanarak hayatını kaybetti.

Başlıca yapıtları: Şiir: *Die gestundete Zeit* (1953; Ertelenmiş Zaman, *Toplu Şiirler*, YKY, 2004), *Anrufung des Großen Bären* (1956; Büyük Ayı'ya Çağrı, *Toplu Şiirler*, YKY, 2004). Deneme: *Frankfurter Vorlesungen* (1960; *Frankfurt Dersleri*, Bağlam Yay., 1989). Öykü: *Das dreißigste Jahr* (1961; *Otuzuncu Yaş*, YKY, 2004). Roman: *Malina* (1971; *Malina*, YKY, 2004).

Ahmet Cemal 1942'de doğdu. Sankt Georg Avusturya Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Aynı fakültede asistanlık yaptı. İstanbul Avusturya Kültür Ofisi'nde basın danışmanı olarak çalıştı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde çeviri dersleri, Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema ve Televizyon Bölümü öğretim görevlisi olarak sanat tarihi ve estetik, aynı üniversitenin Devlet Konservatuvarı'nda dünya tiyatro tarihi ve çağdaş tiyatro, Güzel Sanatlar Fakültesi'nde de sanat kavramları dersleri verdi. *Yeni Ufuklar* ve *Varlık* dergilerinde yazdı. *Yazko* Çeviri dergisini yönetti. Bertolt Brecht, Elias Canetti, Stefan Zweig, Ingeborg Bachmann, Paul Celan, Rainer Maria Rilke, Georg Trakl, Friedrich Hölderlin, Heinrich von Kleist, Georg Lukacs, Anna Seghers, Erich M. Remarque, Manes Sperber, Franz Kafka, Walter Benjamin, Robert Musil, Ernst Fischer, Octavio Paz ve E.H.Gombrich'ten çevirileri yayımlandı. Deneme ve makaleleri *Yaşamdan Çevirdiklerim*, *Odak Noktasında Yaşananlar*, *Şeref Bey Artık Burada Yaşamıyor*, *Aradığımız Tiyatro*, *Okuyan Gençliğe Mektuplar*; şiirleri *Geçmiş Bir Dua Kitabından*, öyküleri de *Dokunmak* başlıklarıyla yayımlandı. Çeviri kurumu, estetik, sanat tarihi, kültür eleştirisi ve edebiyat üzerine makaleler yazdı; aynı konularda Avusturya'da, Viyana ve Innsbruck üniversiteleriyle, Avusturya Edebiyat Kurumu'nda konferanslar verdi. *Halen Cumhuriyet* gazetesinde köşe yazardır.

*Ingeborg Bachmann'ın
YKY'deki kitapları:*

Toplu Şiirler (2004)
Otuzuncu Yaş - Bütün Öyküler (2004)
Malina (2004)
Radyo Oyunları (2005)

INGEBORG BACHMANN

Toplu Şiirler

Çeviren
Ahmet Cemal

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>
YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 1957
Şiir - 178

Toplu Şiirler / Ingeborg Bachmann
Özgün Adı: Werke, Band 1, Gedichte/Hörspiele/Libretti/Übersetzungen
Çeviren: Ahmet Cemal

Kitap editörü: Ayça Sabuncuoğlu

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş.
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Caddesi, No: 26, Acar Binası
34524, Haramidere - Beylikdüzü / İstanbul
Tel: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) 422 18 04
www.acarbasim.com
Sertifika No: 11957

Çeviriye temel alınan baskı: Serie Piper, 1993
1. baskı: Kavram Yay., 1995
YKY'de 1. baskı: İstanbul, Ocak 2004
3. baskı: İstanbul Mart 2016
ISBN 978-975-08-0723-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2015
© Piper Verlag GmbH, München 1978, Neuauflage 1993
Bu kitabın telif hakları Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Kemeraltı Caddesi Karaköy Palas No: 4 Kat: 2-3 34425 Karaköy / İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranitev.org>
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

9 • Ingeborg Bachmann'ın Dünyası

1 Şiirler 1948-1953

- 17 • [Sorarım anneme akşamları]
- 18 • [Gidiyoruz, tozlanmış yüreklerimizle]
- 19 • [Çok anlamlı olabilirdi]
- 20 • Yabancılaşma
- 21 • Sarhoş akşam
- 22 • Duvarın arkasında
- 23 • [Gecenin nal sesleri arasında]
- 24 • Akşama söylenenler
- 25 • Vizyon
- 26 • İnsansız
- 27 • Nasıl adlandırmalıyım kendimi?
- 28 • [Açılmıştı limanlar]
- 29 • [Engindir dünya]
- 31 • [Henüz korkuyorum]
- 32 • Hiçliğin kanıtı

2 Ertelenmiş Zaman

I

- 35 • Denize çıkış
- 37 • İngiltere'den ayrılış
- 38 • Dökül ey yürek
- 39 • Karanlık şarkılar

- 40 • Paris
- 41 • Büyük yük
- 42 • Rondo
- 43 • Sonbahar manevrası
- 44 • Ertelenmiş zaman

II

- 45 • Mart ayında yıldızlar
- 46 • Alacakaranlıkta
- 47 • Tahtalar ve talaşlar
- 49 • Tema ve varyasyon
- 51 • Erken gelen öğlen vakti
- 53 • Her gün
- 54 • Bir kumandana
- 56 • Haber

III

- 57 • Köprüler
- 58 • Gece uçuşu
- 60 • Mezmur
- 62 • Güllerin fırtınasında
- 63 • Tuz ve ekmek
- 65 • Büyük Viyana peyzajı

- 68 • *Budala* adlı bale-mim gösterisinden
Prens Mişkin'in bir monologu

3 Büyük Ayı'ya Çağrı

I

- 89 • Oyun bitti
- 91 • Bir ülke, bir nehir ve göller üzerine
- 102 • Büyük Ayı'ya çağrı
- 103 • Benim kuşum

II

- 105 • Fetih
- 106 • Curriculum vitae
- 109 • Dönüş yolu
- 111 • Sisler ülkesi
- 113 • Mavinin saati
- 115 • Anlat bana, aşk
- 117 • Cam kırıkları tepesi
- 118 • Beyazlı günler
- 119 • Harlem
- 120 • Reklam
- 121 • Ölü liman
- 122 • Söylev ve son söylev
- 124 • Doğru olan

III

- 125 • İlk doğduğum ülke
- 127 • Bir adanın şarkıları
- 131 • Kuzey ve güney
- 132 • Bir mektubun iki metni
- 134 • Roma'nın gece resmi
- 135 • Asmaların altında
- 136 • Apulya'da
- 137 • Kara vals
- 138 • Nice yıllar sonra
- 139 • Gölgele güller gölgeler
- 140 • Kal
- 141 • Akragas'ta
- 142 • Güneşe

IV

- 144 • Kaçarken söylenen şarkılar

4 Şiirler 1957-1961

- 157 • Kardeşlik
- 158 • [Bu soya inanç yazmayın]
- 159 • Hôtel de la Paix
- 160 • Sürgün
- 161 • Bu tufandan sonra
- 162 • Miriyam
- 163 • Akıntı
- 164 • Git, ey düşünce
- 165 • Aşk: karanlık kıtası dünyanın
- 167 • Arya I
- 168 • Serbest geçiş hakkı (Arya II)
- 169 • Siz kelimeler

5 Şiirler 1964-1967

- 173 • İşin doğrusu
- 174 • Bohemya deniz kıyısındadır
- 176 • Prag Ocak 64
- 177 • Bir tür yitiriş
- 178 • Bilmece
- 179 • Lezzetsiz

INGEBORG BACHMANN'IN DÜNYASI

Bu yazıya önce “Ingeborg Bachmann’ın Şiir Dünyası” diye bir başlık koymayı düşünmüştüm; ama bir şairin “şiir dünyasının”, onun geri kalan dünyalarından ne ölçüde ayrı ele alınabileceği sorusu kafamı kurcalayınca, başlığı da genelleştirdim. Bütün şairler ve yazarlar gibi, Bachmann açısından da olaya bakıldığında, böyle bir ayrıma gitmeye olanak bulunmadığı anlaşıyor. Ayrıca eğer bir sanatçı –Bachmann gibi– yazar/şair ise, şiirin yanı sıra öykü, roman, deneme ve oyun dallarında da ürün vermişse, bu dallardan herhangi birini bütünden mutlak anlamda kopararak irdeleme konusu yapmak, kanımca sağlıklı bir yol değil. Çünkü böyle sanatçıların yaratıları, tek tek ürünler kadar, o ürünler arasında –açık ya da örtülü biçimde– gerçekleşen atıflardan da oluşur; bu atıflar, örneğin sanatçının bir düzlemde noktalı virgül kullanarak bıraktığı bir anlatıyı bir başka düzlemde sürdürmesi diye de tanımlanabilir. Bu bağlamda bakarsınız bir öykünün kalıbı içersinde dünyaya gelmiş bir özlem, bir noktadan sonra dizelerin ezgileri eşliğinde betimlenir oluvermiş, onun ardından bir romanın geniş soluklu sahnesini ya da bir tiyatro oyununun dramatik kişilerini gereksinmiş.

Bachmann da bu sanatçılara tipik bir örnek. Gerçi olayın teknik yanma ağırlık tanımak, dolayısıyla bu şairin ve yazarın öykülerini, şiirlerini, oyunlarını, roman ve denemelerini bağımsız türler niteliğiyle tek tek ele alıp, her birinde egemen yapısal özellikleri, cümle ve dize yapılarını, öngörülen dramatik etkiyi vb. irdelemek, elbet olası. Ama böyle bir incelemenin, bir şairin bütün şiirlerini içeren bir kitabın başında, giriş ya da sunuş yazısı niteliğiyle yer alması durumunda, okurun aydınlanmaktan çok, önceden aklından geçirmediği

yönlendirmelerin ya da kısıtlamaların etkisinde kalması, sonuçta kendi dolaysız etkileneiminin ve sanatçıyla kendine özgü bir diyalog kurma girişimlerinin gereksiz engellerle karşılaşması gibi bir sakınca her zaman var. Bu nedenle, sözü edilen türden incelemeleri daha çok bilimin, edebiyat söz konusu olduğunda bile kimi zaman yaşamı, yaşananları ve yaşayanları bir yana bırakıp, yalnızca metinleri ve metne ilişkin özellikleri odak noktası kılan yöntemlerine bırakmak, kanımca daha doğru olacaktır. Bu düşünceler bağlamında, bu giriş yazısında Bachmann'ın kendimce önemli bulduğum bazı özelliklerine değinmeyi, böylece de bu şairin ve yazarın dünyasına yine kendi açımdan ışık tutmayı uygun buluyorum. Elbet burada okuyucu, benim bu ölçüde "kendimce" işe girişme hakkına sahip bulunup bulunmadığımı sorgulayabilir. Böyle bir sorgulama karşısında kendimi "aklamak" için yapabileceğim en güçlü savunma, yazar/şair ile onun çevirmeni arasında varolan/varolması gereken çok özel ilişkiye atıfta bulunmak olacaktır. Bütün çeviri uğraşım boyunca benimsediğim ilke, çevirmenin işe ancak bu türden bir ilişki kurulabilmişse girişmesi olmuştur. Hele Bachmann gibi, bütün yaratusunda şiirin nerede bittiği, düzyazının nerede başladığı kolay saptanamayan, başka deyişle şiirle kullanılan bütün biçimlerde ve türlerde karşılaşılabilen bir sanatçı söz konusu olduğunda, andığım ilişkinin kurulması daha da önem kazanır.

Avusturyalı şair ve yazar Ingeborg Bachmann, ilk tanıştığım günden başlayarak bırakmadığım ve beni bırakmayan, dile getirdikleri onu çevirmediğim zamanlarda bile düşüncelerimden hiç çıkmayan bir sanatçı oldu. *Malina* adlı romanını çevirdiğimden bu yana, bu sanatçıyla yaşamı sanki belli bir anlamda hep paylaştım. Bunca yoğun bir ilişki, sanırım kişisel olma hakkını kazandırmaya da yeterlidir.

* * *

Bachmann, ilk dizelerinden başlayarak, yaşamının sonuna değin dil'i, şairlik ve yazarlık uğraşının birincil ögesi saymayı sürdürdü. Bunda, sanatçının Ludwig Wittgenstein'm dil felsefesiyle yakından ilgilenmiş olmasının payı da büyük olsa gerektir¹. 1955 başlarında, kendisiyle yapılan bir söyleşide Bachmann, dile

verdiği önemi şöyle belirtir: "... yazma eylemi sırasında anlam taşıyan tek bir çaba vardır: Dil için harcanan çaba. Dün, bugün ve yarın, dildedir. Bir yazarın dili kalıcı olmadığı takdirde, söyledikleri de kalıcı olamaz."² Yazarın *Malina* adlı romanının hemen başında, tek bir sözcüğün, "bugün" sözcüğünün kullanılması sırasında ne gibi sorunlarla karşılaşabileceğini dile getiren şu satırları da bir anlamda belli bir dil kaygısını içerir: "Yalnızca zamanı belirtirken uzun uzun düşünmek zorunda kaldım, çünkü insanların her gün 'bugün' demelerine, dahası demek zorunda olmalarına karşın, benim için 'bugün' diyebilmek neredeyse imkânsız; örneğin insanlar bana –yarın bir yana– bugün ne yapmak istediklerini bile anlattıklarında, çoğunlukla sanıldığının aksine, dalgın bakmaya değil, ama ne yapacağımı bilemediğimden, çok dikkatli bakmaya başlıyorum; 'bugün' ile aramda işte bu denli umutsuz bir ilişki var: Çünkü bu Bugün'ü ancak delicesine bir korkuyla ve koşarcasına yaşayabiliyorum, Bugün olup bitenler üzerine ancak böyle bir korkunun pençelerinde yazabiliyor ya da konuşabiliyorum; çünkü Bugün üzerine yazılanları hemen yok etmek gerekir; tıpkı bugün yazılmış ve yerine hiçbir Bugün'de varamayacak mektupların bu nedenden ötürü yırtılması, buruşturulması, bitirilmemesi, yol lanmaması gibi."³

* * *

Bachmann, *Die gestundete Zeit* (Ertelenmiş Zaman) ve *Anrufung des großen Bären* (Büyük Ayı'ya Çağrı) adlı iki şiir kitabının ardından, şiir yazmaya çok uzun süre ara verdi ve bir daha şiir kitabı yayınlamadı. Bu uzun aranın nedenine ilişkin olarak, 1963 Ocağında kendisiyle yapılan bir söyleşide verdiği gerekçe, oldukça ilginçtir: "Şiir yazmak zorunluluğunu duymamama

1 Bachmann, yüzyılımızın en önemli filozoflarından olan Wittgenstein üzerine "Ludwig Wittgenstein – Zu einem Kapitel der jüngsten Philosophiegeschichte" (Ludwig Wittgenstein – Felsefenin Yakın Tarihinden Bir Bölüm) başlıklı bir deneme de kaleme almıştır.

2 Ingeborg Bachmann: *Wir müssen wahre Sätze finden*. Gespräche und Interviews. Verl. Piper & Co., Münih 1983.

3 Ingeborg Bachmann: *Malina*. Roman. Türkçesi: Ahmet Cemal. Can Yayınları, İstanbul 1990, s. 14.

karşın, istersem şiir yazmayı 'başarabileceğim' kuşkusuna kapılınca, şiir yazmayı bıraktım. Ve yeniden şiir yazmak zorunda olduğumu duyumsayınca kadar, yazacaklarımın, son yazdıklarımın bu yana edinilen deneyimleri kapsayacak ölçüde yeni şiirler olacağına inanıncaya kadar şiir kaleme almayacağım."⁴ Bu sözler, şairin şiir yazma konusundaki düşüncelerini, dahası, genelde yazma eyleminin gerekçesine ilişkin görüşünü çok özlü bir biçimde yansıtmaktadır. Şiirin, "ancak şiir yazmadan yaşanamayacaksa" yazılması gerektiği noktasında Rilke'yle birleşen Bachmann, "deneyimleri kapsayacak ölçüde yeni" nitelendirmesiyle de, "söylenecek şeyin tükendiği yerde" susulmasını öngören Wittgenstein'a katılmış olmaktadır.

Böyle bir tutumun en doğal sonuçlarından biri olarak, Bachmann'ın şiirinde "sıradanlığa" hiçbir zaman rastlanmaz. Şair, ne moda olan söylemleri yinelemeye kalkışmış, ne de ucuz bir anlaşılma merakıyla hedeflediği dilden herhangi bir ödün vermiştir. Bu şiir, yine anılan tutumun bir sonucu olarak, ne pahasına olursa olsun güncelliği yakalamak peşinde de değildir. Buna karşılık insan'ı ve evrensel olan'ı çok iyi yakalayabildiği için, güncellikten hiçbir zaman yoksun kalmamıştır.

Bachmann'ın şiiri -öteki eserleri gibi- bir Orta Avrupalı karakterini sürekli yansıtır. Vatandaşı olan şairlerden özellikle Georg Trakl ve Paul Célan'la birlikte, bu karakteri çok belirgin biçimde paylaşan Bachmann, Birinci Dünya Savaşı sonrasında, çok uluslu Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'ndan Avusturya Cumhuriyeti'ne dönüşen ve toprak bakımından çok küçülen ülkesini hep "dünyaya bakabileceği" bir pencere saymış, bakarken görme eylemini de başarıyla gerçekleştirmiştir.

* * *

Ingeborg Bachmann, bütün eserleri bağlamında olmak üzere, katıksız bir gerçekçidir. Olmasını istediği bir dünya, hep vardır; ama bu ideal, sanatçıyı hiçbir şiirinde ve düzyazısında olmasını istediğini olmuş varsaymak gibi bir tutuma ya da pembe gözlüklere götürmez. Dahası, sanatçı çoğu kez ideal bildiklerinin hiç gerçek-

leşmeyeceğinin de bilincindedir. Örneğin yüzyılımızın geniş ölçüde endüstrinin ve acımasız bir akılcılığın egemenliğindeki dünyasında gerçek aşka pek yer olmadığına varmıştır. Bachmann'ın gerek *Malina* adlı romanı, gerekse *Manhattan'ın İyi Tanrısı* adlı radyo oyunu, aşkı yücelten, buna karşılık günümüzde olanaksızlığını da vurgulayan belgelerdir.

* * *

Bu kitapta Ingeborg Bachmann'ın hemen bütün şiirleri yer alıyor. Ölümünden sonra yayınlanmamış olarak bulunan kimi şiirleri kitabın dışında kaldı. Ancak Türk okuru, duyarlılık ve söyleyiş biçimi açısından bizim iklimlerimize çok yakın olan bu şairi bu kitapta biraraya getirilen toplu şiirleriyle yeterince tanıma olanağını bulacaktır.

Ahmet Cemal
Moda, Ocak 1995

1 ŞİİRLER 1948-1953

[Sorarım anneme akşamları]

Sorarım anneme akşamları
çan seslerinin ardından gizlice,
günleri nasıl yorumlamalıyım
ve nasıl geceye hazırlanayım diye.

Derinlerde yatan tutkum hep
anlatmaktır olduğu gibi her şeyi,
çevremde dolanan onca ezgiyi
seçmektir akorların içinden.

Birlikte kulak veririz hafiften:
annem yine düşlemektedir beni,
bulur, eski şarkılardaki gibi
ruhumdaki majorlerle minorleri.

[Gidiyoruz, tozlanmış yüreklerimizle]

Gidiyoruz, tozlanmış yüreklerimizle,
onca yitirişten nicedir katılmış.
Yalnız bizi dinlememeleri değil mesele,
sağırlaşmışlar da üstelik, tozlanmış
inlemeleri duyup yakınamayacak kadar.

Şarkı söylüyoruz, ezgi yüreğimizde.
Oradan çıkabildiği hiç duyulmamış.
Yalnız arada bilenlere rastlanırmış:
tutan olmamıştı bizi, kalalım diye.

Duruyoruz. Paydos artık ağırdan yürümeye.
İşin sonu da kalmayacak yoksa.

Ve çeviriyoruz gözlerimizi Tanrıya;
alın terimizin karşılığıdır ayrılık!

[Çok anlamlı olabilirdi]

Çok anlamlı olabilirdi: tükenmekteyiz,
gitmek zorundayız, çağrılmadan geliriz.
Ama konuşmak ve anlaşılmamak,
ve bir an bile kavuşamayan ellerimiz,

yıkmakta bunca şeyi: kalıcı değiliz.
İlk adımlarımızı korkutur yabancı işaretler,
bir çarpı işareti parçalar bakışmaları,
istenilen, yalnızlıklarda eriyip gitmemiz.

Yabancılaşma

Ağaçlarda göremiyorum artık ağaçları.
 Rüzgâra yelken açmıyor dalların yaprakları.
 Tad var yemişlerde, ama tükenmiş sevgileri.
 Doyurmuyorlar bile.
 Ne olacak şimdi?
 Orman kaçmakta gözlerimin önünde,
 ağzı mühürlenmiş yakınimdaki kuşların,
 döşeğim olabilecek çayır da kalmamış.
 Doymuşum artık zamana
 ve içimde zamana susamışlık.
 Ne olacak şimdi?

Dağlarda ateşler yanacak gece bastığında.
 Yine davranıp yaklaşmalı mı her şeye?

Yollarda göremiyorum artık yolları.

Sarhoş akşam

Sarhoş akşam, sırtında mavi ışıklarıyla,
yalpalıyor pencerede, istediği şarkı söylemek.
Camlar sımsıkı sarılmışlar birbirlerine korkudan,
akşamın eteklerine dolanmış yansımalarıyla.

O ise evler boyunca sendelemekte, ortalığı karartarak,
bir çocuğa rastlıyor, önünden çığlıklarla kaçan
ve soluk soluğa koşuyor herkesin ardından, kulaklara
en korkunç şeyleri fısıldayarak.

Karanlık duvar boyunca uzanan ıslak avluda
farelerle cirit atıyor şimdi ve bir kadın, sırtında
eskimiş, kurşuni renkteki elbisesi, kaçıyor
akşamdan, daha kuytularda saklanmak için.

Sicim gibi bir su akmakta çeşmeden daha,
damlalar birbirini yakalamanın peşinde
ve akşam, ansızın içiyor paslı yalaklardan,
yardım ederek karanlık sokakların yıkanmasına.

Sarhoş akşam, sırtında mavi ışıklarıyla,
bir şarkı tutturuyor pencerede yalpalayarak.
Kırılıyor camlar. Akşam, yüzünde kanlı çiziklerle
giriyor; istediği, benim karanlığımınla boğuşmak.

Duvarın arkasında

Kar olup dallardan sarkarak
uzanıyorum vadinin ilkbaharına,
bir damla olup rüzgârın önünde
soğuk bir kaynak gibi,
çiçeklere yağıyorum,
çürüyorlar çevremde
bir bataklığı kuşatırcasına.
Ben, hep ölümü düşünmek gibiyim.

Uçarcasına geçiyorum bütün cennetlerin
emin diye bilinen mekânlarından,
bana göre değil çünkü sakın yürümek,
sütunları devirip duvar altlarını oyuyorum.
Denizin uzak hışırtılarıyla uyarıyorum başkalarını,
çünkü bana göre değil geceleri uyumak.
Ta ağzına dalıyorum çağlayanların
ve dağlardan çığları yuvarlıyorum.

Ben, günü bölen çan sesleri gibi
barışın ve mutluluğun yakasına yapışan
ve olgun tarladaki orakları andıran
o büyük dünya korkusunun çocuğuyum.

Ben, hep ölümü düşünmek gibiyim.

[Gecenin nal sesleri arasında]

Gecenin nal sesleri arasında, büyük kapı önündeki kara
 beygirin,
 hâlâ titriyor yüreğim bir zamanlarki gibi ve uzatıyor eğeri
 uçarcasına,
 Diomedes'in ödünç verdiği yular gibi, kıpkırmızı.
 Güçlü rüzgâr öncülüğümü yapmakta karanlık yollarda,
 ikiye bölerek uyuyan ağaçların kapkara örgüsünü,
 öyle ki, ay ışığında yıkanan meyvalar
 korkuyla sırtlara ve kılıçlara atlamaktalar
 ve ben indiriyorum kırbacımı
 çoktan ölmüş bir yıldızın sırtına.
 Yalnızca bir kez yavaşlatıyorum adımlarımı,
 senin nankör dudaklarını öpmek için,
 saçların dizginlere dolanmış bile
 ve pabuçların kumlarda sürükleniyor.

Hâlâ duymaktayım soluğunu,
 bir de hançer gibi sapladığın
 o sözcüğü.

Akşama söylenenler

Kuşkularım, buruk ve doymamış,
damlamakta akşamın derinliklerine.
Bir şarkı söylüyor yorgunluk kulağıma.
Dinliyorum...
Daha dündü!
Ama geçer nasıl olsa!

Uykunun en güzel diyarlarını tanıyorum.
Asla gitmek istemiyorum oralara.
Henüz bilmiyorum, kapkara göl
nerede son verecek acılara.
Bir ayna varmış orada,
parlak ve sağlam bir ayna,
ve istediği, bize,
acının yansımalarıyla,
derinleri göstermekmiş.

Vizyon

Şimdi üçüncü kez bu gök gürültüsü!
 Ve gemiler, ağırdan, bir bir çıkmakta su yüzüne.
 Kömürleşmiş direkleriyle, batık gemiler,
 göğüslerinden vurulmuş, batık gemiler,
 bedenleri yarı yarıya parçalanmış.

Ve dilsiz yüzmekteler gecenin içinde,
 kimselere duyurmadan.
 Hiçbir dalgayı yarmaksızın.

Yolları yok, bir yol da bulmayacaklar,
 hiçbir rüzgâr cesaret edemeyecek onlara el uzatmaya,
 önlerinde hiçbir liman açılmayacak.
 Uyuyormuş gibi yapabilir deniz feneri!

Bu gemiler kıyıya kadar geldiklerinde...
 Hayır, kıyıya gelmeyecekler!
 Bizler, o gemilerin çevresindeki
 geniş dalgaların sırtında lesleri inip kalkan
 balık sürüleri gibi öleceğiz!

İnsansız

Bulutlardan yapılma ilençli bir saray,
 içinde sürüklendiğimiz...
 Belki kaç cennetten geçmişizdir
 böyle donuk gözlerle, kim bilir?
 Bizler, zaman sürgünleri,
 topraklarından kovulmuş, bizler,
 yersiz yurtsuz gece uçucuları.

Tanrının etrafında da kanat çırpmışızdır belki,
 ve ok gibi, köpükler saçarak uçuğumuzdan, onu görmeksizin,
 ve sürdürdüğümüzden tohum saçmayı, daha
 karanlık kuşaklar boyunca sürdürelim diye yaşamayı,
 suçlu gibiyizdir şimdi, kim bilir?

Kim söyleyebilir belki nice zamanlardır ölmediğimizi?
 Sürekli yükselmekte tutunduğumuz bulutlar.
 İncelen havada şimdiden felce uğramış ellerimiz,
 ya artık sesimiz soluğumuz da kesildiğinde...?

Nasıl adlandırmalıyım kendimi?

Ağaçtım bir zamanlar, yerimden ayrılamazdım,
sonra bir kuş olup kanat çırttım özgürlüğe,
bir hendekte bulunduğumda, bağlanmış her yanım,
kirli bir yumurta çatlayıp saldı beni enginlere.

Nelere dayanmıştım, unuttum epeydir,
nereden geldiğimi ve gittiğim yeri,
eski efendilerim acaba hangi bedenlerdir,
sert bir diken ya da kaçan bir ceylan, belki.

İsfendiyar dallarının dostuyum şimdi,
oysa yarın bir günahı paylaşabilirim gövdeyle...
Ne zaman başlamıştı suçluların valsini,
beni yüzdüren, bir tohumdan ötekine?

Oysa hâlâ bir şarkı sanki içimde, başlamak
–ya da tükenmek– ve kaçışımı engellemekte,
istediğim, bu günahın okuna hedef olmamak,
saklanmışçasına vahşi ördeklerde ve kum tanelerinde.

Belki tanıyabilirim günün birinde sûretimi,
bir güvercinde, yuvarlanan bir taşta...
Bir kelime eksik! Nasıl adlandırmalıyım kendimi,
mecbur kalmadan bir başka dile sığınmaya.

[Açılmıştı limanlar]

Açılmıştı limanlar. Bindik gemilere,
yelkenler fora, düşler fırlatılmış küpeşteden,
zincire vurulmuşuz, neşenin esintisi saçlarımızda,
kavuştu diye küreklerimiz suya Tanrıdan önce.

Vurdu küreklerimiz Tanrınıninkileri ve yardı
dalgaları;
gün önümüzdeydi, arkada kalmıştı geceler,
yükseklerdeydi artık yıldızımız, ötekiler batarken,
dilini yitirmişti dışardaki fırtına, büyürken yumruğumuz
içimizde.

Ne zaman ki tutuştu bir yağmur, kulak kesildik yeniden;
yağan, mızraklardı ve daha karanlıktı meleklerin
gözlerimize dikilen bakışları bizimkilerden.
Yıkılıp kalmıştık. Armamız dalgalandı yükseklerde:

[Engindir dünya]

Engindir dünya ve ülkelerden ülkelere giden yollar,
 ve nicedir diyarlar, ben hepsini tanıdım,
 bütün kulelerden seyrettim kentleri,
 gelmekte ve gitmekte olanlarıyla, insanları.
 Raylarla yollar, dağlarla göller arasında uzanan
 güneş ve kar tarlaları engindi.
 Ve engindi dünyanın ağzı, bir dolu sözcükle
 kulaklarımda
 ve bestelemekteydi gece bile alaca ezgileri.
 Beş kadehin şarabını bir dikişte içtim,
 saçlarım dört rüzgârın değişen barınaklarında
 kurumakta.

Bitti yolculuk,
 ama varabilmiş değilim hiçbir sona,
 her diyar bir şeyler götürmüş sevgimden,
 bir gözümü yakmış her ışık,
 giysilerim parçalanmış her gölgelikte.

Bitti yolculuk.

Ama prangasmdayım henüz bütün uzaklıkların,
 hiçbir kuş taşımamış beni sınırların ötesine,
 denize akan hiçbir nehir,
 sürüklememiş aşağılara bakan yüzümü,
 ne de gezinmek istemeyen uykumu kucaklamış...
 Biliyorum, şimdi daha yakında dünya, ve sessiz.

Dünyanın arkasında
bulutlardan yapraklarıyla
ve maviliklerle tepesinde,
bir ağaç yükselecek.
Kızıl güneşten kabuğuna rüzgâr
bizim yüreğimizi kazıyor
ve serinletiyor çiy taneleriyle.

Dünyanın arkasında,
tepesinde bir meyvayla
ve bir kâseyle som altından,
bir ağaç yükselecek.
Gel, seyredelim, o kâse
zamanın sonbaharında
kaydığında Tanrının ellerine!

[Henüz korkuyorum]

Henüz korkuyorum seni nefesimin incecik telleriyle
bağlamaktan,
düşlerin mavi bayraklarıyla süslemekten
ve sisli kapılarında karanlık şatomun,
beni bulasın diye meşaleler yakmaktan...

Henüz korkuyorum, seni alacalı günlerden
ve güneş zamanının altın çavlanlarından çözmekten,
ayın o korkunç çehresinde
gümüş köpükler saçtığında yüreğim.

Bakışlarını kaldır, ama bakma bana!
İndirilmekte bayraklar, meşaleler sönmüş
ve ay kapanmış kendi yörüngesine.

Gel, zamanıdır artık, gel ve sarıl bana,
ey kutsal çılgınlık!

Hiçliğin kanıtı

Aciz kaldıklarında yer belirtmekte enlemlerle boylamlar, o zaman, dünyanın karanlık bir köşesinden, çocuklarının sana el salladıklarını biliyor musun, anne?

Yüreğinin dağarcığı her yabancıya açık, beklemektesin yolların birbirine dolandığı yerde.

Varamıyoruz uzaklara, eserlerimizi saçıp geriye bakıyoruz. Ama ocaktan yükselen duman engelliyor ateşi görmemizi.

Sor: dönmeyecek mi hiçbiri? Cennet yönünde değil, ama iskandilin doğrultusunda çıkartmaktayız gün ışığına, yıkımı da, teselliyi de içeren bir şeyleri. Bir hiçliğin kanıtı bütün bunlar, üstelik kimsece talep edilmemiş. Ve sen, yeniden körüklediğinde ateşi, tanınmaz oluyoruz, senin beyaz yüzünün karşısında kapkara yüzlerimizle. Ağla! Ama sakın el sallama bizlere.

2 ERTELENMİŞ ZAMAN

I

Denize çıkış

Duman yükselmekte karadan.
Gözden kaybetme balıkçı kulübesini,
çünkü batmış olacak güneş,
sen daha on mil aşmadan.

Karanlık su, sanki bin gözüyle,
beyaz köpüklü kirpiklerini kaldırmakta,
sana uçsuz bucaksız bakmak için,
tam otuz gün boyunca.

Sertçe vursa bile ayağıyla gemi
ve ürkek bir adım atsa,
sen yine de sakın kal güvertede.

Şimdi hepsi masa başlarında,
füme balık yemekteler;
ondan sonra erkekler diz çöküp
ağlarını dikecekler,
ama uyunacak gece bastığında,
bir ya da iki saat boyunca
ve yumuşak olacak elleri,
arınmış tuzdan ve yağdan,
kaçtıkları rüyadaki

ekmek kadar yumuşak

Kıyıya vuruyor gecenin ilk dalgası,
 hemen ikincisi varıyor sana kadar.
 Ama dikkatle bakarsan ötelere,
 görebilirsin ağacı daha,
 kaldırırken bir kolunu inatla
 – birini koparmış bile rüzgâr
 – ve sen düşünürsün: daha ne kadar,
 daha ne kadar
 dayanacak o çarpık dal bu havalara?
 Görünmez olmuştur artık kara.
 Bir elini daldırmalıydın kumlara pençe gibi
 ya da bir tutam saçınla kayalara bağlanmalıydın.

Deniz kabuklarına üfleyerek kaymaktalar denizin
 canavarları,
 dalga sırtlarında, parlak kılıçlarla keserek günleri,
 bir kırmızı iz kalıyor suda, kalan saatlerin için
 oraya yatırıyor uykun seni,
 yitip gidiyor bütün duyuların.

Bir sorun çıkmış halatlarda,
 çağrılıyorsun ve mutlusun
 seni gereksindikleri için. Enginlere
 açılan gemilerde çalışmaktır en iyisi,
 halat düğümlemek, su boşaltmak,
 Delikleri yamayıp yüklere bakmak.
 En iyisi, yorulmak ve yığılıp kalmaktır
 akşamları. En iyisi, uyanmaktır
 sabahın ilk ışıklarıyla, yerinden oynatılamayan
 ufkun karşısına dikilmek, aldırmamak
 hoyrat denize ve dalgaların üzerine kaldırmak
 gemiyi, çevirmek hep geri dönen
 güneş kıyılarına.

İngiltere'den ayrılış

Sen, ey suskunluklar ülkesi,
hemen hiç ayak basmadan toprağına,
bir taşma bile dokunmadan neredeyse,
ve öylesine yücelmişim ki göklerinde,
bulutlara, sislere ve daha uzaklara karışmış,
bırakıp gittim seni,
daha demir attığım anda.

Denizin soluğıyla ve meşe yapraklarıyla
örttün gözlerimi,
benim göz yaşlarımı akıttın
çimenlerini sulamak için;
benim düşlerimden azatlı
güneşlerdi gelenler,
ama çekip gittiler
senin günün başladığında.
Her şey söylenemedi kaldı.

Caddelerde kanat çırpın, o büyük ve gri
kuşlardı beni sınırdışı edenler.
Hiç geldim mi ben buraya?

Beni görsünler istemiyordum.

Gözlerim açık şimdi.
Ya denizin soluğı ve meşe yaprakları?
Denizin yılanları arasında
görüyorum ki şimdi, senin yerine
ruhumun ülkesiymiş kurban edilen.

Dököl ey yürek

Dököl ey yürek, zamanın ağacından,
dökölün yapraklar, kim bilir ne zaman
güneşin kucakladığı, soğumuş dallardan,
dökölün, büyüyen gözlerden dökülen yaşlar gibi.

Uçuşmakta daha saçlar günboyu rüzgârda,
güneş yanığı altında toprak tanrısının,
gömleğin altında yumruk bastırılmıştır,
daha şimdiden açılmış yaraya.

Onun için yumuşamamalısm, önünde yine
eğildiklerinde bulutlar, incecik boyunlarıyla,
ve önemsememelisin Hymettos'u, senin için
kalkıp petekleri yeniden doldurduğunda.

Çünkü az gelir toprağın adamına
kuraklıkta tek bir buğday sapı,
az gelir tek bir yaz yüce soyumuza.

Ve neyi kanıtlar ki yüreğin?
Bir rakkastır dünle yarın arasında,
sessiz ve yabancı,

ve ilân ettiği artık
kendi dökölüp gidişidir zamandan.

Karanlık şarkılar

Ben de Orpheus gibi çalıyorum şimdi
hayatın tellerinde ölümün ezgisini
ve yeryüzünün, bir de cennetin efendisi
gözlerinin güzelliğine söyleyebileceklerim
karanlık şarkılardır yalnızca.

Unutma, sen de ansızın, hani
o sabah, kurumamışken daha
döşegin çiy yağmurlarından,
karanfil henüz uyurken göğsünde,
görmüştün o karanlık nehri,
akıp giderken senin kıyılarından.

Gerip suskunluğun tellerini
akan kanının dalgalarına,
ses veren yüreğine sarılmıştım.
Gecenin saçlarına dönüşüvermişti
bir tutam saçın gölgelerde,
karanlığın o kömür rengi taneleri
kar gibi yağarken yüzüne.

Senin bir parçan değilim ne yazık ki,
yakındır şimdi tek yapabildiğimiz.

Orpheus gibi, ben de biliyorum artık
hayatın asla ayrılmadığını ölümden.

Şimdi ben, sonsuza kadar kapanmış
gözlerinin maviliklerinde yüzmekteyim.

Paris

Gecenin çarmıhlarına gerilmiş
uyumaktalar, her şeylerini yitirenler,
gürültülerle sarsılan dehlizlerde,
ama biz neredeysek, orada ışık var.

Çiçeklerle dolu kollarımız,
nice yıllardan kalma mimozalar;
her köprüden bir altın yağmuru,
soluğu kesilmiş, nehre dökülmekte.

Buz gibi bir ışık,
daha da soğuk bir taş, büyük kapının önünde,
havuzlar ise çoktan
boşalmış yarı yarıya.

Uçuşan saçlarımızın diplerine kadar
sarsılıp bir yurtsamanın acısıyla, durup
sorduğumuzda: ne olacak, güzelliğin arkasından da
ayakta kalabildiğimizde, diye, ne olacak?

Bindirildiğimizde ışıklı arabalara,
üstelik uyanıkken, yukardaki dahilerin
yollarında, yitip gideriz,
ama biz nerede yoksak, orada gece var.

Büyük yük

Yüklenmiş yazın büyük yükü,
güneş gemisi hazır bekler limanda,
düştüğünde martı arkandan, çığlıklarla.
Yüklenmiş yazın büyük yükü.

Güneş gemisi hazır bekler limanda,
ve dudaklarında kalyon burunlarındaki kadınların,
yayılır gülümsemesi geceye yargılı ruhların.
Güneş gemisi hazır bekler limanda.

Düştüğünde martı arkandan, çığlıklarla,
emir gelir batıdan, artık gömülmek için denize;
oysa sen bir ışık selinde boğulacaksın açık gözlerinle,
düştüğünde martı arkandan, çığlıklarla.

Rondo

Rondo – sevgi bazen yok olur
sönüşünde gözlerin,
ve sönmüş gözlerine
bakarız sevginin.

Dokunur kirpiklerimize duman,
kraterden yükselen, soğuk;
sadece bir defa tuttu
nefesini, korkunç boşluk.

Ölü gözleri
gördük ve unutmadık asla.

Sevgidir en uzun süren
ve tanımaz bizi bir daha.

Sonbahar manevrası

Dündü diyip geçmiyorum. Ceplerimizde bitmiş bir yazın kırıntıları, yine uzanmışız kötücül alayların döşeğine ve zaman, sonbahara talim etmekte. Güneye kaçış yolu da kapalı bizler için, kuşlara olduğunun tersine. Akşamları önümüzden gondollar, balıkçı kayıkları geçiyor ve bazen, düşlere doymuş mermerden kopma bir kıymıkla yaralanıyorum, güzellikler karşısında savunmasız gözlerimden.

Pek çok şey okuyorum gazetelerde, soğuklar ve sonuçları, budalalar ve ölümler, kovulanlar, katiller ve sayısız buzlar üzerine, hoşuma gideni çok az. Neden olsun ki hem? Öğlende gelen dilencinin yüzüne kapatıyorum kapıyı, çünkü barış zamanı şimdi ve insan koruyabilir kendini bu manzaradan, oysa kolay mı kaçmak, yağmur altındaki yaprakların o mutsuz ölümlerinden?

Gelin, bir yolculuğa çıkalım! Servilerin ve palmyelerin altında, portakal bahçelerinde, o eşine rastlanmayan günbatımlarını indirimli fiyatlarla izleyelim! Unutalım isterseniz, geçmişe gönderilip yanıtsız kalan mektupları! Mucizeler yaratır zaman. Ama gelirse uygunsuz anda, suçluluğun sesiyle kapıyı çalarak, evde yokuzdur. Ben, kalbimin mahzenlerinde uykusuz, altımda yine döküntüleri kötücül alayların, zaman, sonbahara talim etmekte.

Ertelenmiş zaman

Daha çetin günler gelmekte.
 Bir zaman ki, geri çağrılmak üzere
 ertelenmiş, görünüyor şimdi ufukta.
 Bağlamalısın artık neredeyse pabuçlarını,
 köpekleri de kovmalısın toplanma yerlerine.
 Çünkü balıkların bağırsakları
 buz kesmiş rüzgâr altında.
 Yoksul bir ışık vermekte kandiller.
 Bakışların bir hayalet olmuş sisler denizinde:
 bir zaman ki, geri çağrılmak üzere
 ertelenmiş, görünüyor şimdi ufukta.

Ötelerde sevgilin, gömülmekte yavaş yavaş,
 dalgalanan saçlarına kadar yükselmiş kum,
 sözünü kesiyor konuştuğunda,
 susması için emir vererek,
 ölümlüdür nasılsa sevgilin kumlara göre
 ve ayrılışlara da gönüllü,
 her kucaklaşmanın ardından.

Bakma etrafına.
 Bağla pabuçlarını.
 Geri kovala köpekleri.
 Dök balıkları denize.
 Söndür kandilleri!

II

Mart ayında yıldızlar

Henüz uzaktır ekin zamanı. Kabarır
 Mart yağmurlarının ve yıldızların altında tarlalar.
 Evren, verimsiz düşüncelerin kalıbındadır,
 karları eritemeyen gün ışığını yansılarcasma.

Toz da olacaktır karların altında
 ve ne varsa çürüyüp gitmemiş, sonradan
 toprağın besinidir. Ya şu dalgalanan rüzgâr!
 Yine parçalamaktadır karanlığı sabanlar.
 Günlerin niyeti, daha bir uzamaktır.

Uzun günlerde ekerler bizi, fikrimizi sormadan,
 o çarpık ve uzun çizgiler boyunca ve
 çekilir yıldızlar. Bizler ise o tarlalarda
 gelişigüzel ya veserir ya da çürürüz,
 yağmurun ve ardından gün ışığının buyrugunda.

Alacakaranlıkta

Yine ikimiz, koyuyoruz ellerimizi ateşe,
sen nice zamandır yıllanmış gecenin şarabı aşkına,
ben ise sabahın hiç sıkılmamış pınarı uğruna.
Körük, güvendiğimiz ustasını beklemekte.

Keder yaydığında sıcaklığını, geliyor cam ustası.
Gidişi ortalık ışımadan, gelişi çağırmandan sen, hem de
yaşlı, aklaşmış kaşlarımızın alacakaranlığı kadar.

Yine kurşun dökmekte göz yaşlarının kazanında,
sana bir kadeh için –kutlamaktır önemli olan yitirilmiş–
bana da isli cam kırıklarım için – ateşe saçılmakta.
Ve sana kadeh kaldırıyorum, gölgeleri cınlatarak.

Anlaşılır şimdi kimin çekindiği,
ve kimin sözünü unuttuğu. Sense
ne bilirsin, ne de istersin tanımayı,
kenardan içersin, serindir diye
ve ayık kalırsın, tıpkı eskisi gibi,
üstelik belli ki, kaşların hâlâ çıkmakta!

Bana gelince, bilincindeyim yaşadığım
aşk ânının, cam kırıklarım saçılıp ateşe,
yine o eski kurşuna dönüşürken. Duran
benim merminin ardında, hayal gibi,
yalnızca tek gözü açık, hedefinden emin,
ve sıkıyorum onu, sabahın ortasına.

Tahtalar ve talaşlar

Eşek arılarından söz etmeyeceğim,
 çünkü kolaydır onları tanımak.
 Sürüp giden ihtilâller de
 değil tehlikeli olan.
 Eskiden beri revaçtadır
 nasılsa, gürültülü ölümler.

Ama günübirlik sineklerle kadınlara,
 iş olsun diye avlananlara gelince,
 bir de makyajcılara, kararsızlara,
 hiç aşağılanmamış iyi niyetlilere,
 dikkatli ol onların karşısında.

Ormanlardan taşıdık çalılarla kütükleri,
 ve uzun zaman yükselemedi güneşimiz.
 Fabrikalardan çıkan kâğıdın esrikliğiyle,
 tanıyamaz oldum ağaç dallarını,
 daha koyu mürekkeplerde dinlendirilmiş bataklığı,
 ve ağaç kabuklarına kazınmış,
 doğru ve ölçülü sözleri.

Kâğıt israfı, sloganlar,
 kapkara afişler... Gece gündüz,
 hangi yıldızların altında olursa olsun,
 çalışmakta inandırmanın aygıtları.
 Ama benim istediğim yazmaktır tahtaya,
 yeşil kaldığı sürece, ve safrayla,
 korudukça acılığını, yazmaktır,
 ne olup bitmişse ta başlangıçta!

Uyanık kalmaya bakın!

Uçuşan talaşları izlemekte
 eşek arısı sürüsü, ve havuz başında
 direnmekte, bir zamanlar bizi
 zayıf düşüren baştan çıkarmaya,
 saçlar.

Tema ve varyasyon

Bal alınamadı bu yaz.

Kraliçeler götürdüler öteki arıları,
bir günde kuruyuverdi çilek hasadı,
erken döndüler çilek arayanlar.

Bütün tatlıları taşıdı bir ışık demeti
bir uykuya. Kimdi vaktinden önce ona dalan?
Bal ve çilekler mi? Talimlidir acıya, yaşayan
her şeyi. Ve yoktur herhangi bir eksiği.

Ve yoktur bir eksiği, yalnızca biraz,
dinlenmekten ya da dik durabilmekten yana.
Boynu iyice büküldü gölgelerle ve mağaralarla,
önünde hiçbir ülkenin kapıları açılmayınca.
Dağlarda bile güvenlikte değildi
– dünyanın, ölü uydusu aya sürgün ettiği
bir partizan gibiydi.

Talimlidir acıya, her şeyi yaşayan,
ve neler yaşamadı ki o insanoğlu? Sürülerle
böcek yapıştı ellerine, yanıklar yüzünde
izleri çoğalttı ve pınar, olmadığı halde,
önünde bir düşünüş gibi somutlaştı.

Bal ve çilekler mi?

Tanısaydı kokuyu, çoktan giderdi peşinden!

Bir uyurgezerin uykusu sanki, yürürken,
 kim daldı ona, zamanından önce?
 Öyle biri ki, daha doğduğunda yaşlanan
 ve erken gömülen, karanlıklara.
 Bütün tatlıları taşıdı bir ılık demeti,
 geçip gitti yanından.

O ise, kuraklığı getiren ilenci
 tükürdü çalılara, haykırdı
 ve duyuldu bağıışı:
 erken döndüler çilek arayanlar!
 Kök yerinden doğrulduğunda
 ve ılıkla kaydığında peşlerinden,
 bir yılan derisi, ağacın son kılığıydı.
 Bir günde kuruyuverdi çilek hasadı.

Aşağıda, köyde boş durmaktaydı kovalar,
 avluda, davul gibi çalınmaya hazırdılar.
 İşte o zaman indirdi güneş darbelerini,
 ölümü bir fırtınayla getirdi.

Kapandı pencereler,
 kraliçeler bütün arıları götürdüler,
 ve kimse engellemedi uçup gitmelerini.
 Vahşi doğa açtı onlara kapılarını,
 gövdesi boşalmış ağaca sığındılar,
 ilk özgür devletin vatandaşlarıydılar.
 Bir diken, son insana battı,
 acısızdı.

Bu yaz bal alınamadı.

Erken gelen öğlen vakti

Sessizce yeşillenmekte ıhlamurlar yaz arifesinde,
gün ortasının mehtabı, kentlerin çok uzağında,
donuk yakamozlar saçmakta. Öğlen olmuş bile,
şimdiden yükselmekte havuzlarda fıskiyeler,
masal kuşunun yaralanmış kanatları
şimdiden kıpırdanmakta cam kırıklarının arasında
ve taş atmaktan bozulmuş eller
uyanana buğday tarlalarına gömülmekte.

Almanya'nın cenneti nerede karartıyorsa toprağı,
o cennetin başı kesilmiş meleği orada arar
nefreti gömecek bir mezarı
ve sana yüreğin anahtarlarını uzatır.

Bir tutam acı kaybolup gider tepenin ardında.

Aradan yedi yıl geçtikten sonra,
yeniden aklına gelir bütün bunlar,
büyük kapının önündeki havuzda,
bakma sakın çok derinlerine,
gözlerini yitirebilirsin.

Aradan yedi yıl geçtikten sonra,
bir ölümler evinde,
daha dünün cellatları
kutlama yaparlar altın kadehlerle.
Sen, hiç gözlerim olmasaydı diyebilirsin.

Öğlen olmuş bile, küllerin arasında
demir eğilip bükülmekte, bir dikene
çekilmiş bayrak ve sonsuz eski düşlerin
kayalarında kartal, bundan böyle hep
zincire vurulmuş olarak kalacak.

Yalnızca umut, ışıktan körleşmiş, diz çökmekte.

Çöz bağlarını o umudun, götür
bayırdan aşağı, ellerini
koy ki gözlerine,
hiçbir gölgeden yanmasın!

Almanya'nın cenneti nerede karartıyorsa toprağı,
bulut sözcüklerin peşine düşer ve doldurur krateri
suskunlukla, yaz mevsimi, seyrelmiş yağmurlarının
ortasında kulak kabartmadan onlara.

Fısıltıyla geçip gitmekte söylenemez olan,
toprağın üzerinden: öğlen olmuş bile.

Her gün

Savaş, ilân edilmiyor artık,
sürdürülüyor. İnanılmaz olan
sıradanlığa dönüştü. Çarpışmalara
katılmıyor kahraman. Gücsüzler
girdi ateş hattına.
Günün üniforması sabır,
nişan, zavallı yıldızı umudun,
yüreğin tam üstünde.

Yıldız
her şey sona erdiğinde veriliyor,
yaylım ateşi sustuğunda,
düşman görünmez olduğunda
ve sonsuz silâhlanmanın gölgesi
göğü kapladığında.

Yıldız
çarpışmalardan kaçmalar,
arkadaşa kanıtlanan cesaretler,
aşâğılık sırların açığa vurulması
ve her türlü buyruğun
yerine getirilmemesi
karşılığında veriliyor.

Bir kumandana

Bir gün, yaşlanmış ve körleşmiş halkların
onuru adına, yeniden girişildiğinde
o bilinen işe, sen,
bir suç ortaklığıyla, bizden olanlara
hizmet edeceksin, bildiğin için
sınırlarımızı kanla çizmeyi.
Önderliği, kitaplara geçmiş adının
gölgesi üstlenecek ve onun kanatlanmasıyla
göverecek defneden zafer taçları.

Bizim anlayışımıza gelince: kimseyi ne
kurban et kendinden önce, ne de Tanrıya
yalvar. (O hiç pay istedi mi ganimetlerinden?
Hiç eşlik etti mi umutlarında sana?)

Yalnızca şunu bilmelisin:
ne zaman ki, senden öncekilerin aksine,
kalkışmazsan kılıcınla, parçalanamaz
gökyüzünü parçalamaya, işte o zaman
bir yaprak da sana düşer defne dalından.
Ne zaman ki, dev bir kuşkuyla,
kendi talih kuşunu kovup atılırsın
ortaya, zaferden emin olabilirsin.

Çünkü bir zamanlarki galibiyetin
yalnızca talihinin senin yerine kazandığıydı;
gerçi eğilmişti düşmanın sancakları,
ganimetin olmuştu silâhlar
ve bir başkasının bahçesinde
yetiştirme meyvalar.

Ufkun hangi noktasında kesişirse,
talihinin ve talihsizliğinin yolları,
orada ver savaşını.

Nerede basarsa karanlık ve uyurlarsa
askerler, nerede sana ilençler yağdırıp,
uğrarlarsa senin ilençlerine, işte orada
davetiye çıkar ölüme.

Düşüp yuvarlanacaksın
dağlardan vadilere, saçılacaksın, delicesine
akan sularla bereketli diplere, toprağın
tohumlarına, sonra altın madenlerine,
büyüklerin heykellerini döktükleri eriyiklere,
unutulmuşluğun derinliklerine, oradan
milyonlarca kulaç uzaklıktaki düş evrenlerine.
Ama en sonunda da ateşe.

O zaman, bir yaprak da sana düşer,
defne dalından.

Haber

Cennetin ölü sıcaklığındaki kapısından doğmakta güneş.
Oradakiler ölümsüzler değil,
fakat savaşta ölenlermiş, duyduğumuza göre.

Ve çürüyenlerden yana değildir ihtişam.
Tarih, yani bizim tanrımız, bir mezar hazırladı bizlere,
bir daha göğe çıkışı olmayan bir mezar.

III

Köprüler

Rüzgâr şimdi daha bir germekte köprülerin
önündeki kurdeleyi.

Gökyüzü en koyu mavisini
ıstavrozlara sürterek eskitmişti.
Şimdiyse orada burada
gölgelerimiz ışıklarla oynaşmakta.

Pont Mirabeau... Waterloobridge...
Nasıl dayanabiliyorlar bu adlar acaba,
adsızları taşımaya?

Nehrin dibindeki trompetler,
inançlarına karşın yitip gitmişlerin
dokunuşlarıyla uyanmaktalar.

Yalnızdır bütün köprüler,
ve ün tehlikelidir onlar için, tıpkı
bize de olduğunca, değil mi ki omuzlarımızda
sanki, hissederiz yıldızların adımlarını.
Gelgelelim yoktur faniliğin çağlayanından
öteye bizi taşıyacak bir düş köprüsü.

Kıyıların buyruğunda yaşamaktır en iyisi,
uzanmak bir kıyıdan ötekine,
ve gündüzleri nöbet tutmak,
kaderin seçtiği, kurdeleyi kessin diye.
Çünkü o, ancak sisler bastığında ulaşır
güneşin makasına ve o makas kamaştırdığında
gözlerini, düşerken bulur kendini
sislerin kucığında.

Gece uçuşu

Gökyüzüdür bizim tarlamız,
gecenin ortasında,
motorların alın teriyle sürülür,
düşlerin seferberliğiyle –

kafatası ve odun yığınlarının üstünde,
dünyanın, kiremitlerini rüzgârın götürdüğü
damının altında görülmüş düşler – ve şimdi
evimizin her tarafında yağmur, değirmenlerde
ise, kör uçuşları yarasaların.

Kimdi yaşayan orada? Kimin elleri temizdi?
Kimin hayaletiydi gece
gözüken öteki hayaletlere?

Çelikten tüylerin barınağında, dinlemekte
aygıtlar uzayı, kontrol saatleriyle ölçekler,
kulak kabartmakta bulut demetlerine,
sevgi, yani yüreğimizin unutulmuş dili ise
gezinmekte usulca: kısa ve uzun, uzun...
Bir saat için çarpmakta dolu kulak zarlarına,
bizden yana olmayan, dinledikten sonra
her şeyi ardında bırakan kulaklara.

Ne güneş ne de yeryüzü battılar,
sadece yıldızlara dönüşüp, tanınmaz oldular.

Bizler, yeniden oraya dönüşün,
yüklemelerin ve ganimetlerin
önemsenmediği bir limandan kalktık.
Hindistan'ın baharatı ve Japon ipekleri
tüccarlara aittir, tıpkı balıkların
ağlara ait olması gibi.

Ama bir koku duyulmakta şimdi,
 bir kuyruklu yıldıza öncülük edercesine,
 ve havanın tüllerini
 düşen yıldız her yanından delmekte.
 Yalnızların konumu adını tak buna,
 hep hayret uyandıran bir konum,
 hepsi o kadar.

Biz kalktık ve manastırlar bomboş, sabretmeyi
 öğrendiğimizden beri, kurtarmayan ve inandıramayan
 bir tarikat. Eylem değildir pilotların işi.
 Üslerini bilirler yalnızca ve dizlerine yaymışlardır
 hiçbir ekleme gerektirmeyen bir dünyanın haritasını.

Kim yaşıyor orada, aşağılarda? Kimdir ağlayan...
 Kim yitirmiş evinin anahtarını?
 Kimdir yatağını bulamayan, uyuyan kimdir
 kapı eşiklerinde? Kimdir cüret eden, gün ısıdığında
 gümüş çizgiyi yorumlamaya: bakın, başımın yukarsında...
 Sular yeniden döndürmeye başladığında değirmeni,
 kimdir cüret eden, geceyi hatırlamaya?

Mezmun

1

Susun benimle, nasıl susmuşsa bütün çanlar!

Dehşetin uzantılarında arar
haşarat, yeni besinlerini.
Çarmının yıldönümlerinde bir el belirir
gökte, gelgelelim eksiktir iki parmağı,
yemin edemez bu yüzden, hepsi,
ama hepsi boştu ve bundan sonrası da
olmayacak diye. Dalar bulut kızılığına,
salar ortaya yeni katilleri
ve gider, özgürce.

Geceleri, bu yeryüzünde,
uzanır pencereye, açıp çarşafı,
ortaya çıksın hastaların mahremiyeti diye,
besinlerle dolu bir çıban, her damağa göre
hazırdır sonsuz acılar.

Kasaplar, ellerinde eldivenle,
çıplakların soluklarını keserler,
kapı ağzındaki mehtap yere düşer,
bırak, kalsın kırıklar ve kulp, olduğu yerde...

Her şey hazırdı son takdis için.
(Gelgelelim olanaksızdır gerçekleşmesi.)

2

Nasıl da abartı bütün bunlar.
 Yuvarlayarak getir bir kenti,
 doğrul o kentin tozlarının arasından,
 sonra üstlen bir resmi görevi
 ve tak yüzüne bir maske,
 ortaya çıkmasın kim olduğun.

Getir yerine verilen sözleri,
 havada asılı kör bir aynanın,
 rüzgârdaki bir kilitli kapının önünde.

Ayak basılmamıştır göğün sarp yamaçlarındaki yollara.

3

Ey gözler, güneşi biriktiren yeryüzünün yanığı,
 bütün gözlerin yağmur yüküyle ezilmiş,
 ve şimdi, yaşanan zamanın trajik örümceklerinin
 ağlarıyla örülüp perdelenmiş gözler...

4

Suskunluğumun kuytuluklarına
 yerleştir bir sözcük
 ve büyük ormanlar yetiştir iki yanda,
 öyle ki, dudaklarım
 bütünüyle gölgede kalsın.

Güllerin fırtınasında

Nereye dönersek dönelim güllerin fırtınasında,
gece dikenlerle aydınlanmış, ve yaprakların,
çalılıklardayken onca sessiz gök gürültüsü,
şimdi peşimizden ayrılmamakta.

Tuz ve ekmek

Şimdi rüzgâr döşemekte rayları,
ağır aksak kabilelerle geçeceğiz o yollardan
ve dolduracağız bu adayı,
güvene karşılık güven ödeyeceğiz.

En eski dostumun ellerine bırakıyorum
görevimi; yağmur adamdır şimdi yöneten
kasvetli evimi ve borç defterinde çektiğim çizgileri
tamamlayan, gelişlerim azaldığından bu yana.

Sen, ateş beyazı cübbeyle sırtında,
yetişıyorsun sürgün kafilesine ve kaktüslerin
etinden koparıyorsun bir diken
– sanki aczin, bizim de iradesizce
boyun eğdiğimiz bir işareti.

Bizler biliyoruz
bu kıtanın tutsakları olarak kalacağımızı,
yine onun aşağılamalarının tiryakisi olacağımızı,
ve doğruya ilişkin gelgitlerin de
bugüne göre azalmayacağını.

Çünkü kayalıkta uyumakta
pek ışığa boğulmamış kafatası,
pençe, pençeye takılmış
kapkara taşlarda, ve yara izleri
iyileşmiş yanardağın menekşesinde.

Işığın büyük fırtınalarından hiçbiri
hayata kavuşamamış bugüne kadar.
Bu yüzden, deniz kapladığında bizi,
alıyorum tuzun birazını
ve geri dönüyorum,
eşiğe serpiyorum
ve eve giriyorum.

Bir ekmeği yağmurla paylaşıyoruz,
bir ekmeği, bir borcu ve bir evi.

Büyük Viyana peyzajı

Ey ovaların ve giderek büyüyen nehrin ruhları, çağrıldınızsa sonumuzu görmeye, durup kalmayın kentin kapılarında! Kırık dökük kenarlardan sızan şaraptan geriye ne kalmışsa, yanınıza alm, ve kim varsa bir çıkışın arayışında olan, onu götürün bir sızıntının başına ve açın düzlüklerin yolunu!

Ötelerde çarpılmakta bir ağaç çıplak boğum yerlerinden, bir tekerlek coşmakta, tarlalarda ise delme kuleleri kovmakta ilkbaharı, yeşilin aşağılanan torsosu yerini bırakmakta heykel ormanlarına, ve şimdi petrolün gözbebeği almakta nöbeti, ülkenin bütün havuzlarında.

Ne önemi var? Artık bıraktık dansları uzun bir aradan sonra: düzeldi akorsuzluklar, biraz da cantabile. (Ve soluğunu artık hissetmiyorum yanağımda!) Sessiz kalmış çarklar. Dev dönme dolap sürüklemekte sevgimizi örten pelerini tozların ve bulut serpintilerinin arasından.

Başka hiçbir yerde görülmemiştir, buradaki gibi, son öpüşlerin ilkinden önce algılandığı. Ağızda kalan tadla devam edip yola, susmaktır önemli olan. Turnanın sığ suların sazlıklarında, çemberini dalgadan daha sesli, tamamladığı yerde, çalar son saati, bir kamışla.

Ta ötelerdedir Asya'nın soluğu.

Ritmik bir yükseliştir çöküşten önce, olgun kültürlerin sergiledikleri hasat, kanıtlanmışlarsa eğer, o zaman vardır benim daha anlatacaklarım rüzgâra. Tepenin ardında tatlı su bulandırır gözleri, ve sanki sarhoş bir sınır duygusudur üstüme varan; Roma kalıntılarının yanındaki kavakların dibini kazıp ararım kavimlerin hüznelerini; Evet ve Hayırların ezgileriyle, bütün o eski gülümsemeleri.

Yaşam diye ne varsa göç etmiş şimdi yapı bloklarına, sağlıklı yoldan hafifletilmekte yeni sıkıntılar; çiçek açmakta yol kenarındaki kestane ağaçları, kokmadan; ve hava tadamaz olmuş artık mum kokusunu; parktaki trabzanlardan uçuşan saçlar yalnızlık kokuyor; toplar, çocuk ellerinin yanından geçip suyun ta dibine batıyor; ve ölü gözler, bir kez daha karşılaşıyor bir zamanlar paylaşılan maviliklerle.

Sayısızdır inançsızlığın yarattığı mucizeler.
Yürek olmakta direnen bir yürek, var mı daha?
Düşle hâlâ kirlenmediğini, kaldır elini andına,
düşle seni yenen soyunu, düşle, ama yine de ona
diren, protesto yerine mistik bir sırt çevirişle.
Öteki elin başardığı ise, üstündeki büyüye
son veren sayılar ve çözümlemelerden geçer.
Sensin aslında, seni senden ayıran. Başla akmaya,
geriye bilerek dön, yeni bir vedanın kılığında.

Güneş, fırtınanın önünden koşmakta Batıya,
ikibin yılın ardından bir şey kalmayacak bize.
Rüzgâr havalandırmakta çiçekli Barok hevenklerini,
trabzanlardan dökülmekte bebek heykelleri,
hisar duvarları loş avlulara çökmekte,
maskeler ve buketler ise çekmelerden taşmakta...

Yalnızca öğlen ışığında uzanan alanda, sütun
ayağındaki zincirin karşısında, en geçicisini
yaşarken anların, ve güzelliğin umarsız tiryakisi
kesilmişken, kurtarabiliyorum kendimi zamandan,
herhangi biri gibi, gelmekte olan ruhlardan.

Şimdi heykelleşmiş Meryem Ana –
gemi bomboş, taşlar ise kör olmuş,
olmamış kurtulan, çokları vurulmuş,
yağ bir türlü yanmıyor, aslında
hepimiz içtik ondan – hani nerede
senin o sonsuz ışığın?

Artık balıklar da öldüler ve sürüklenmekteler
şimdi, bizleri bekleyen kapkara denizlere.
Oysa bizler, başka akıntıların girdabında,
çoktan döküldük, dünyanın olmadığı,
neşenin de çok azaldığı âlemlere.
Ovalardaki kuleler yüceltmekteler bizleri,
iradesizce sürüklenip geldiğimiz ve gittikçe
daha aşağılara yuvarlandığımız için
hüznün basamaklarından, düşüşün sesine
alabildiğine kulak kabartarak.

Budala adlı bale-mim gösterisinden
Prens Mişkin'in bir monologu

Oyun kişileri –Parfion Rogoşin, Nastasya Filipovna, Totzki, Ganya İvolgin, General Epantşin ve Aglaya– birer kuklayı çağrıştıran adımlarla girerler. Mim sahnesi, giriş müziğinin kapanış notasıyla birlikte son bulur ve Prens Mişkin, sahnenin ortasına gelir. Bütün monologu müziksiz söyler.

Söz bende şimdi, onu
hüznün elinden aldım,
layık olmaksızın, çünkü ben
nasıl daha layık olabilirim
bir başkasından – ben ki,
kendim, gökten düşüp
içimize yayılan o korkunç
ve yabancı, bu dünyanın
bütün güzelliklerine ve
kötülüklerine katılan bulut
için, bir kaptan başka
bir şey değilim.

(Ey aydınlığın acısı, öteki
ateşlere çok benzeyen,
hak ettiğimiz hastalıktan,
ortak acılarımızdan kaynaklanan
ateşin acısı!)

Bırak, kaplasın bir sessizlik
yüreğimi, kararınca kadar
ortalık, ve neyse beni
aydınlatan, yeniden karanlığa
geri verilene kadar.

Evet, bu acı içinizde
 olduğu içindir ki, yaptığınız neyse
 yaşamınız için, aslında
 yapılmıyor yaşamınız uğruna,
 ve neyse çabanız onurunuz için,
 aslında yaramaz onuruza.

Ecinnilerin kahkahalarıyla yanar,
 dipsizdir, taşma noktasına kadar
 bizi düşünen şu mutsuz yaşamın
 kapları. Çarptı mı biri ötekine,
 çıkmaz bir ses, çünkü engellenmez
 göz yaşları, yuvarlanırlar dilsizce
 uçurumdan uçuruma, ve yitip
 gittikleri en sonuncusu,
 karşı koyar hep işitmemize.
 Ey aşkın dilsizliği!

Konuşmasının burasında, kimin adını söylerse onu elinden tutar.

Parfion Rogoşin, bir tüccarın oğlu,
 bilmez bir milyonun ne olduğunu.
 Kış gecelerinde arabası
 durur dünyanın satılık sokaklarında,
 ama kullanamaz o yolları.
 Karlara saçar hep parasını,
 çünkü o karlar, ölçütüdür

senin yanaklarının, Nastasya Filipovna,
 adın, tehlikeli bir kıvrımdır her dudakta,
 derler ki, karla ölçermişsin yanaklarını,
 rüzgârların yuvasıymış saçların,
 (hercaidir, demiyorum onlara),
 ve gözlerin bir dar boğazmış, arabaları
 yuvarlanırmış içine, karmış onları
 sayan ve karlardan alırmışsin
 yanaklarının ölçütünü.

Totzki – bu kadarı fazla herhalde,
istirahata çekilmezden önce: bakışı,
bir çocuğunki, kollarında olan, geçmişti,
ve şimdi bakışların ve dudakların zamanı,
ikinizi birden gelip kucaklayan.

Ganya İvolgin, bir bağ kurulduğunda
herkesin arasında,
o zaman senin ellerin olacak
o bağlara düğümleri atan,
çünkü iyi beceremiyorsun gülümsemeyi.
Kendin için çok şey diliyorsun,
oysa çok az kendinden istediğin.
Tek bir tutku kıpırdanmakta içinde:
sen tekerleklerin altında son bulmadan,
başkalarının bindikleri arabaların
devrildiklerini görmek istiyorsun.

General Epantşin – rastlantılar değildir
bizleri götüren kaçtıklarımızın yakınma.
Tıpkı kaçıp saklanışımız gibi çocuklara,
sığınırız söylemeye korktuğumuz arzulara
ve onca acızken kendimizi koruyabilmekten,
dikiliriz koruyucu olarak başkalarının kapılarına.

Peki, ne olur kaçırılan?
Hoşgörü dilenmeyen bir gençliğin
artık soğumuş düşleri mi?
Yetkinlik mi o halde? Ve yalnızca
bilmecesiyle yetindiğimiz bir güzellik mi?
Evet, Aglaya, bundan böyle sende
ancak giremeyeceğim bir dünyanın
habercisini, tutamayacağım bir vaadi
ve koruyamayacağım bir değeri
görebilirim.

Döner; şimdi yüzü izleyicilere dönüktür.

Görünüşte kavuşmuş olarak yaşama,
ve bizden bir ifade takınmamızı isteyen
gezegenlerce baştan çıkarılmış biri
kimliğiyle, sınırsız müzik eşliğinde
gördüğüm, dilsizlerin devinimleridir.

Burada sözcükleri, bir kuklayı çağrıştıran bir dansla noktlanır.

Adımlarımız, bize kadar
varabilen birkaç ezginin yetersiz
tınlarıdır yalnızca.

*Tek tek herkesin yalnızlığını dile getirmesi öngörülen dansa
Mişkin de katılır.*

Bir sirk arenasını atmosferi yaratan bir içmekân. Nastasya, beyaz şeritlerin yardımıyla Totzki'yi, Ganya'yı ve generali kukla gibi yönetir; bu arada trajik, cüretkâr ve tehlikeli bir dans aracılığıyla üç erkek üzerindeki etkinliğini dile getirir. Daha sonra Rogoşin belirir ve Nastasya erkeklerin yanından dönerek geçip gider. Giysisi üstünden parça parça dökülür; sonunda Nastasya, yalnızca beyaz bir gömlekle, altın bir kürenin altında durur. Bir elini küreye, öteki elini de kenarda durup beklemekte olan Rogoşin'e uzatır. O anda Mişkin, kadına doğru gelir.

Dur! Yalvarırım sana,
varolan tek aşkın sûreti,
aydınlık kal ve kirpiklerinle
kapat gözlerini dünyaya,
güzel kal, tek aşkın sûreti,
ve kaldır alnını
kuşkunun şimşeklerinden.
Öpüşlerinle dağıtacaksın onları,
bakarsan eğer, herkesin
olduğun aynalara,
uykunda bozacaksın çehreni.

Mişkin, Nastasya'yı sahnenin ön tarafına götürür ve onunla birlikte, sarkıtılan bir trapeze biner. İkisi birlikte yükselirlerken, çok zarîf bir müziğin yalnızca birkaç notası duyulur.

Hakiki ol ve karlara yılları geri ver,
kendinle ölç kendini yalnızca, bırak kar taneleri
yalnızca okşayıp geçsin tenini.
Bu da bir dünyadır:
bir eski yıldızdır, yalnızca
çocuk yaşlarımızda ülke dediğimiz;
zamanın yağmuru gibi indiğimizde
havuzlara, neşeli zamanların birikimleri gibi.
Bu da bir ruhtur, zavallı ve neşeli
bir oyuna ait olsa da, rüzgârda
bir salıncak ve bir kahkaha,
hem yukarda, hem de aşağıda;

bu da bir hedeftir, kendimizin tutkunu
 olmamak ve şaşırmak bütün hedefleri;
 ve bu da müziktir,
 yani budalaca bir tınıyla,
 hep aynı,
 tek bir şarkıyı, bize bir sonrayı
 vaad eden bir şarkıyı izlemek.

Sakin düşme, orkestranın
 dünyaya düşman kargaşasına.
 Düşersin, eğer şimdi bırakırsan kendini
 ve teninle konuşursan fanî bir dilde.

Ama Nastasya, trapezden Rogoşin'in kollarına kayar.

*Kırmızı renkli, dev bir ikonun önündeki bir merdivende Mişkin otur-
maktadır. Bir ranzaya sırtüstü uzanmış olan Rogoşin, gittikçe artan bir
heyecanla Mişkin'in anlattıklarını dinlemekte ve Mişkin'in basamakla-
rı ağır ağır inişini izlemektedir.*

Yaşamımın her ânına bir yabancı
âni da ekliyorum, gizliden içimde
hep taşıdığım bir insana ait olan
ve o insanın yüzünü hiçbir zaman
bana unutturmayacak bir âni.

(Akşamları içten olgunlaşan
bir yüz değil bu!)
Sabaha doğru esen, küf yeşili ve
bir zindan gecesinin kırağısıyla kaplı
bir yüz, gözlerin üzerinde ise
bir zamanlar göğe açılmış parmaklılar.

Uyku kaçır, hapisteki adamın buz kesmiş
uzuvlarından.

Nöbetçinin adımları göğsünde yankılanır.
Sonra bir anahtar, iniltilerinin kapısını açar.

Söyleyecekleri olmadığından,
anlatamadığından derdini de kimseye,
zindanına et ve şarap getirirler,
insanları sevmek adına.

Ona gelince, dalmışken
 giyinmenin telaşına,
 ne yapılan iyilikleri anlayabilir,
 ne de verilen buyruğun
 amansızlığım.
 Zaten uzun bir yaşam başlayacaktır,
 kapı açıldığında ve açık kaldığında,
 yollar, yollara kavuştuğunda ve
 bütün bir halkın seslerinden oluşan
 çağlayan onu aşağıya, bütün dünyanın
 katil yargıçlarının idam kararlarıyla
 besledikleri kan denizinin
 kıyılarına sürüklediğinde.

Ama şimdi bir ortak noktamız var,
 verilen hükümle; o hüküm ki,
 yüzü tamamen hakiki olan bu adamın,
 başını dikkatle koymazdan önce
 celladın sehpasına, bir hakikate
 vardığını da söyler
 (oysa bembeyazdır
 yüzü ve hareketsizdir,
 ve kafasından geçebilecek
 düşünceler belki de önemsizdir,
 o, yalnızca celladın ceketindeki
 paslı düğmeyi görür).

Bir ortak noktamız da
 mahkumla, değil mi ki o, bizi,
 hakikatin, bizim hazırladığımız
 cinayetle, bize hazırlanan
 cinayetten önce geldiğine
 inandırabilmekte.

Ve şimdi var önümde bir cinayet,
 ben de birini işlemek üzereyim,
 bu hakikate ilişkin bütün olasılıklarla,
 hem onu yaşatmak için, hem de
 ölümümüz için gerekli cesaretle.

Gelgelelim bu ölümlülüğümle
hiçbir şey öğretemem,
ve öğretebilseydim bile,
bunu ancak sözünü ettiğim anda
yapabilirdim, ve kalmazdı artık
o an herhangi bir söyleyebileceğim.

Rogoşin yerinden fırlar ve anlattıklarının sonuna doğru merdivenin en alt basamağına gelmiş olan Mişkin'i yere yuvarlar. Yine çok zarif bir müzik duyulur. Rogoşin farklı bir ifadeyle Mişkin'e doğru gider, onu kaldırır ve kucaklar. Boyunlarındaki haçları birbirleriyle değiştirirler.

Simsiyah ve boş sahnede ince, beyaz çizgilerle sarayı andırır bir ev kurulmuştur. Ev boyunca yine beyaz renkte bir bale çubuğu uzanmaktadır; üstünde göz kamaştırıcı beyazlıkta bir bale giysisi bulunan Aglaya, çubuğun yanındadır. Ön sahnede Puşkin'in yoksul şövalyeye baladının bir varyasyonunu izleyiciye bakarak okuyan Mişkin, bir kez bile dönüp Aglaya'ya bakmaz; Aglaya, metin ne zaman müzik –bir ritornel– tarafından kesilse, bale çubuğunda güzel bir bale alıştırması gerçekleştirmektedir. Sahne, müzikle başlar.

Kefaletim, bundan uzun süre önce
bu dünyada yaşamış ve kendisine
hep tuhaf denmiş birine aittir, bir
şövalyeye, ama bugün ne diyebilirim
böyle birine, artık bir erdem sayılmazken,
saraylarda ve şatolarda değil de,
yoksulluk içersinde yaşamak?

Özensizdi giysilerine günler boyunca,
ta ki biri omuzlarını saçaklarla donatıp,
onu, utanca ve sabrın sonsuz huzuruna
tahammülsüz bir ışığa boğana kadar.

Savaşı lânetleyenlerdir bu ışıktaki
çarpmak için seçilmiş olanlar.
Onlar serperler tohumları
dünyanın ölü tarlalarına,
bütün bir yaz boyunca
ateş hatlarında yatarlar,
onlar bağlar bizim için
ekin demetlerini
ve rüzgârın şehitleri olurlar.

Aglaya, ritornelin ilk bölümü için varyasyonunu yineler.

Hazırlık zamanlarında yaklaşmadım kentlere
ve aşk uğruna yapıldığı gibi, tehlikeli yaşadım.

Sonradan bir akşam toplantısına katıldım
ve bir idamdan söz ettim. Böylece yine yanıldım.

Bir fırtınanın elinden oldu ilk ölümüm
ve şöyle düşündüm: demek dünya, bunca aydınlık
ve çılgın,

nerede karartsam çayırıları, rüzgâr toprak atmakta
bir haçın üstüne ve bırakmakta beni yüzüstü yatmaya!

Atılan mavi taşlarla uyandım ölümden.
Yıldızlardan örölü bir yüzün kırıklarıydı.

Aglaya, ritornelin ilk bölümü için varyasyonunu yineler.

Ve şövalyelerin tarikatından kovulmuş,
baladlardan da atılmış biri olarak,
bir yol bulmaya çalışıyorum şimdiki zamanda,
parçalanmış güneşlerin toza dönüştüğü,
gölge oyunlarının da,
göğün sağır duvarlarında
değişimlerden medet umarak,
çocukluk dualarımın bir zamanlarki
inançlarından düşlerde ona
bir kumaş dokudukları ufuklara
uzanan bir yol.

Parçalanmışsa da çelenkler,
inciler dökülmüşse bile,
Madonnaların mavi kıvrımlarına
kondurulan öpücük, onca gecenin
esrikliğinin ardından tadını yitirip,
daha ilk solukta girintilerdeki
mumları söndürse de,
ben, inançsızların kapkara kanlarından

çıkıp kendi kanıma giriyorum
ve kurbanlarımızı aşağılayan
bir öykünün son yankılarına
kulak veriyorum.

Aglaya, ritornelin ilk bölümü için varyasyonunu yineler.

Bir zaaf var içimde, deliliğe çanak tutan,
istediği, kapatmaktır yolumu
ve koparmak beni özgürlüğün kucağından.

Anafora boyun eğen bedenim,
tam zamanında kaçtı onu
parçalamak için havaya kaldırdığım
bıçaklardan. Şimdi aynı beden,
onu saran solukla birlikte
ve benim soluğumun eşliğinde,
kaymak istemekte aşağılara,
kanıtlamak için, dudaklarımın
sorgulamadığını benim yaşamımı,
bir de, yaradana yaratabilmemiz için
varolan koşulları.

*Sahne, ritornelin ikinci bölümüyle sona erer ve Aglaya, parmakları-
nın ucunda, son hareketlerini yaparken öylece donup kalır.*

Bir kaphıada, yaya yolunu görürüz; arka planda küçük bir orkestra yeri vardır. Buraya bir kuş sürüsü toplanmıştır – betimlenmek istenen, Petersburg yüksek sosyetesidir. Perde açıldığında, küçük orkestranın şefinin bağıeti havadadır. Kuş topluluğı hareketsizdir. Her biri bulunduğı pozda donmuş gibidir; böylece sahne, bir renkli baskıymış izlenimini uyandırır. Ön kısımda, kendini bu çevrede yabancı hisseden Mişkin durmaktadır.

Kıskanacak değilim kolay uçanları,
yani bu kuş sürüsünü,
pek çok yere değip geçen ve
en hızlı uçuşlarda bile
bıkkınlık içersinde olanları.

Mişkin çıkar. Küçük orkestranın şefi, bağıetiyle başlama işaretini verir ve o zamana kadar donmuş gibi duran kuşlar, "yolda gezinenlere" dönüşürler. Müzik bittiğinde hepsi orkestra şefine dönüp alkışlarlar. Dansın bitiminden biraz önce Mişkin ile Aglaya görünürler. Önce kalabalığa karışırlar, sonra ön sahneye gelirler. Ve Mişkin, Aglaya'ya kendine ilişkin açıklamalar yapar.

Nereye gittimse, taşların altında buldum kendimi,
kırlaşmış ve güvenmek yüzünden kargaşaya
düşmüş taşların altında.

Kesinlikle biliyorum ki, senin yüzün de,
onca yaşlanıp çöktü ve uzandı yanıma,
buz beyazı çağlayanın altına,
ilk ben kurmuştum orada yatağımy,
ve öldüğümde, gözlerimin önünde
el değmemişliğin çöküşüyle,
yatacağım o çağlayanın altında.

Mişkin ve Aglaya çıkarlar. Akşam olur. Birkaç küçük lamba yanar, orkestra çalmaya son verir, topluluk çiftler halinde bir araya gelip sahneyi terk eder. Yukardan mavi renkli dekor parçaları iner ve bütün sahne, canlı mavi renge bürünür. Sonra Aglaya, beyaz giysili erkek dansçılar peşinde olduğu halde, uçarak içeriye girer; Mişkin, üstünde beyaz bir giysiyle Aglaya'ya gerçekleşmesini istediği bir düş olarak gözüktür. Ancak Nastasya'nın araya giren görüntüsü, iki sevgiliyi birbirlerinden ayırır. Mavi dekor parçaları kaldırılır. Gece'nin bastığı bahçede yalnız kalan Aglaya, düşten uyanır ve kendini ağılayarak bir sıraya atar. Mişkin, bu kez gerçek kişiliğiyle gelip onun önünde diz çöker.

Feragate güvenmeye başladım artık.
 Seni isteklerime yeğlemem midir ağlamanın nedeni?
 Sen, kısa bir yazgı seçtin: benim zamanımı, ve ben,
 birlikte uyuduğun, bu dünyanın dışına çıktığın
 bütün düşlerin yıkılıp gitmesini istiyorum.

Bir tesellim yok senin için.
 Dağların hareket edişi başladığında,
 taşlara özgü bir duyguyla ve yaşları
 belirsiz, bir gece korkusunun zemininde
 ve çok büyük bir tedirginliğin kapısında,
 biz, seninle birlikte yatacağız.

Yalnızca bir kezdi mehtabın hoşgörüsü.
 Yüreğimizin dallarının arasına
 aşkın daha bir yalnızlık kokan
 ışığı dökülmüştü.
 Ne kadar da soğuk bu dünya,
 ve gölgeler, ne kadar da
 çabuk sarmakta köklerimizi!

Aglaya, dediklerini anlamaksızın Mişkin'i dinler; beklentilerinde düş kırıklığına uğramıştır, yerinden fırlar ve neye uğradığını şaşırarak Mişkin'i oracıkta bırakır. Kuşlar, gecenin bastığı bahçeye geri dönerler; bu kez Nastasya Filipovna'nın çevresini almışlardır; Nastasya ise baş döndürücü güzelliğiyle kışkırtıcı bir dans eder ve herkesin soluğunu keser. Daha sonra iki kadın, karşı karşıya gelirler. Nastasya, Aglaya'ya hakaret eder, hakaretinin yanıtını Aglaya'ya eşlik eden erkeklerden birinden alır. Mişkin çekilir, ürken kuşlar da kaçarlardı. Dekorlar kaldırılırken, ışık sahnenin ön tarafını aydınlatmaktadır; sahnede yalnızca siyah kumaşla kaplı ve iki yanında merdivenler bulunan bir yükselti kalır; Aglaya ile Nastasya, siyahlar giymiş eşleriyle birlikte sanki ölümüne bir kılıç düellosu yaparcasına dans varyasyonlarını sergilerler. Mişkin geri döndüğünde ise iki kadın, yükseltinin yan taraflarındaki merdivenlere çıkarak Mişkin'in açıklamasını beklediklerini söylerler. Mişkin'in tereddüdünü gören Aglaya, kendini yükseltiden aşağı atar ve kendisine eşlik eden erkek tarafından götürülür. Mişkin onun arkasından gitmeye vakit bulamadan, Nastasya, Mişkin'in önünde cansız yere yığılır. Mişkin, onu yerden kaldırıp kollarında tutar.

Boş sahnede siyah giysili insanlar, ellerinde şamdanlarla, izleyiciye arkaları dönük durmaktadırlar; Mişkin ise yüzü izleyicilere bakarak konuşur.

Ödünç bir sözle geldim, yoksa
elimde ateşle değil, ve suçlusuyum
her şeyin, ey Tanrım!
Birbirleriyle değişildi haçlar,
ve biri hiç taşınmayacak.
Zayıf bir sesle övüyorum
senin yargının katılığıını,
ve bağışlanmayı düşünüyorum,
daha sen bağışlamadan.

Korkunç keşiflerde bulunuyorum,
içimde korkunun uyanıp önüme
ışık tuttuğu yerde, her şeyden
suçlu olduğumu ve cinayetimi
anlıyorum, o suç ki, hemen bu gece
onunla gelmek zorundayım senin gecene,
umarsız bilgimi ise
feda etmek istemiyorum vicdanıma.

Sen sevgi ol, ben, hafif bir ateşle
yaratıldım senden ve ilence uğradım
ateşler içinde kavrulanların arasında.
Karanlıkta, önünde hepimizin
eşit olduğumuz o körlüğünün bilinciyle,
itiraf ediyorum her şeyin suçlusu olduğumu,
çünkü sen, bizi görmediğinden bu yana,
yalnızca bir sözcüğü önemsemektesin.

Kırmızı bir halı yayılır. Mişkin döner, şimdi onun da sırtı izleyicilere dönüktür. Nastasya görünür ve ön sahnede Mişkin'e ulaşmaya çalışır, ancak Rogoşin, elinde bir bıçakla, birkaç kez aralarına atlar. Siyah silüetler, bulundukları yerde bir boleroya uygun adımlar atarlar. Sonunda Rogoşin, Nastasya'yı yakalar ve onu, sırtı izleyicilere dönük olarak sahnenin çıkarır. Siyah silüetler de çekilirler. İkon, sahnenin üst kısmından aşağıya doğru kayar. Mişkin, çaresiz bir ifadeyle onun önündedir.

Açıl bana!

Kapandı bütün kapılar, şimdi gece vakti,
ve ne varsa söylenecek, daha söylenmedi.

Açıl bana!

Çürümüşlükle dolu hava, ve dudaklarım
daha öpmedi mavi pelerini.

Açıl bana!

Elinin çizgilerinde okuyabiliyorum şimdiden,
alnıma dokunmakta ruhum, geri götürmek için.

Açıl bana!

Sonunda Rogoşin ortaya çıkar ve Mişkin ona doğru ilerler.

Gizlidir yarın konuşacağım dudaklar. Bu gece istediğim,
seninle uyanık kalmak, ve ihanet etmeyeceğim sana.

Rogoşin, Mişkin'i dikkatli adımlarla ikonun arkasına götürür. Sahne tamamen kararır ve Mişkin, karanlığın içinde iki üçlüğü okur.

Sessizliğin idam sehpalarında asılıdır çanlar
ve şimdi uykuya çağırmaktalar,
uyu o halde, çanlar uykuya çağırmaktalar.

Sessizliğin idam sehpalarında çanlar
dinlenmeye çekilmekteler, bu, ölümdür belki de,
gel o halde, artık çekilmek gerekiyor dinlenmeye.

Ortalık biraz aydınlanır. Sahne üstünden beyaz ipler, apoteozun tınıları arasında aşağıya uzanır. Mişkin, hareket etmeksizin yerinde kalır; yukardan inen ipler çoğalırken, ortaya çıkan dansörler ölçülü ve törensi hareketlerle deliliğin başlamasını betimlerler.

Koreografi: Tatjana Gsovsky

Müzik: Hans Werner Henze

3 BÜYÜK AYI'YA ÇAĞRI

I

Oyun bitti

Sevgili kardeşim, ne zaman bir sal yapacağız kendimize
ve yelken açacağız gökyüzünden aşağıya?
Yakında bu yük çok ağır gelecek, sevgili kardeşim,
ve batacağız uçurumlara.

Sevgili kardeşim, çiziyoruz kâğıdın üstüne,
nice ülkelerle rayların resmini.
Dikkat et siyah çizgilere,
havaya uçuyorsun, görmeyip mayınları.

Sevgili kardeşim, işte o zaman ben istiyorum ki,
bir kazığa bağlanayım çığlıklarla.
Ama sen, at sırtında terk ediyorsun ölümler vadisini
ve kaçıyoruz seninle birlikte.

Uyanıgız, ister çingene kampında olsun, ister çöl çadırında,
kumlar saçlarımızın arasından süzülüyor,
ne senin yaşın, ne benimkisi, ne de dünyanınki
yıllarla ölçülüyor.

Sakın aldanma kurnaz kargalara, yapışkan örümceklere
ve çalılara takılıp kalmış tüylere,
yiyip içmeye de kalkma efsane ülkelerinde,
çünkü köpükler, yalnızca görünüştedir tencere ve testilerde.

Yalnızca altın köprüde kızıl yakut için geçerli
parolayı hâlâ bilendir ancak kazanan.
Söylemek zorundayım ki, son kar eriyeli,
o parola da yitip gitti bahçede.

Büyük yaralar aldı ayaklarımız onca taşlarla.
Biri iyileşti. İstedüğimiz, atlamaktır onun yardımıyla,
çocuk kral, ağzında ülkesinin anahtarlarıyla,
alana kadar bizi, ve o zaman şarkımızın yankılanmasıdır:

Mevsim güzeldir çiçeklendiğinde hurma çekirdekleri!
Kanatları vardır her düşenin.
Kırmızı yüksükotları süsler yoksulların kefenini,
benim mührüme düşer yüreğinin küçük yaprağı.

Artık uyuma vaktidir sevdiceğim, oyun bitti.
Usulca yürümeliyiz. Beyaz gecelikler havalanmakta.
Annemle babama göre hayaletler gezmekte sanki,
biz karşılıklı değiştiğimizde nefeslerimizi.

Bir lke, bir nehir ve gller zerine

I

Korkmayı öğrenmek istediği için ülkeyi,
nehri ve glleri bırakıp giden birinin
izlerini, ve de nefesinin, Tanrı isterse, rüzgârla
dağılacak bulutlarını saymaktayım Şimdi.

Say ve tut belleğinde – benzeyecekler çünkü oklarına.
Yazgılar da benzer, sonsuz yolculuklar da.
Ama sonradan öğrendi ki, kuzuların otladığı yerlerde,
kurtlar önceden beklerler hep, karanlık bakışlarla.

Daha sürüklenip acı ekmezden önce öğrendi
payına düşen dalganın gözden çıkarılmış olduğunu;
yükseldi dalgası denizde ve salladı, burcunun
bir peenin ardından izlediği beşini.

O ise salladı ve ezdi sağır fındıkları,
daha sert bir tonda seslendi ıstakozlara,
ve Pazarlar, tatlı bir an sesinden fazlasıydı –
Yitirdiği her gün, onun için bir Pazardı.

ekti arabayı gevşemiş raylardan,
hafif tekerleklerin yardımını da yoktu,
sürdü ilk taş atımıyla yüzeyleri kırışan gllere,
suların yankılandırđı çığlığın eşliğinde.

Gelgelelim çaresizlikten sığındığında geceye,
yedi taştan yedi ekmek doğdu;
o, daldı tatlı kokulara ve kırıntılar serpti
giderken, her şeylerini yitirmişlere.

Hatırla! Çok iyi bilmektesin artık:
her kim ki sadıktır, yuvasına kavuşur ilk ışıklarla.
Ey ertelenmiş, ey bize bırakılmış zaman!
Görkemli duygulara sardı beni, unuttuğum ne varsa.

II

Sabahın ışıklarında havuzlar belirir ortada,
rahip, dua kitabı ve bütün Pazar cemaati,
soğuk pipolar ve siyah şapkalar,
beden, onur ve iyilik, en yücenin karşısında.

Hareketsizdir nehir, yıkanır otlaklar,
evlere kadar yansır sığırkuyruklarının parıltısı,
ağır yemekler getirilmiştir bile sofraya,
konuşmaların ardından aıninle noktalanır dualar.

Aydınlık ve tedirgin edicidir öğlen sonraları –
iğne gezinir örülecek çorapların içinde, yün parçalanır,
ve parlatılır atların koşum takımları,
ta ki yolculuğa çıkacak biri şakırdayınca kadar.

Yaşlılar, kucaklarında İncil'le, loş odalarda
ikinci uykularını uyurlar, oğullarına gelince,
yeni oğullar üretirler tek söz etmeksizin,
Tanrının yağmur gibi yağdırdığı hizmetçilerle.

Doymuştur dudaklar ve gözler –
tahta kurtları yuvalarına çekilmiştir sandıklarda,
ve gübre kokusu, sinek sürüleriyle birlikte,
yükselecek pencerelere erken bir günbatımında.

Akşam sesler çoğalır çitlerin çevresinde,
dualar ve güller yüksek sesle toplanır,
kediler korkuyla sıçrar uykularından,
ve rüzgâr, kırmızı korsenin yerini değiştirmiştir.

Saç örgüleri çözülür, dağılır gölge çiftler
sisin içersinde, yakınlardaki tepeden
yuvarlanarak gelen kısır ay, yayılır tarlalara,
ve bir gece için kiralar bütün toprakları.

III

Yalnızca bir kale kalmıştır dağın payına,
dağ korur onu kayalarla sararak, gönderir
akbabayı pençe simgesiyle kralın armasına;
isteği, kale bütünüyle çökmeden yetişmektir.

Üç ölü gizlenmiştir surların arkasına;
birinin kuleden hâlâ saçları dalgalanır,
biri için denir ki, hep taş atmaktadır,
birinin ise iki başlı olduğu söylenir.

Üçünün birlikte buyruk verdikleri, yangın çıkarır,
cinayet işler kapkara saçlarla sarılı olanı,
ve gidip taşı kaldıran ise, can verecektir
o akşam, karatavuk daha söylemeden şarkısını.

Burçlardadır çıplak ayaklı ruhlar,
korunmasız ceset ise zindanda,
konuk listesinde otopsiye gelenlerin adları –
onları siler, gelmemizi buyruklayan gece.

Açar yeryüzü haritasını, hedefleri saklar;
buz çağı diye kaydeder zamanı,
çakıltaşlı patikaları buztaşlarıyla örter,
yol, kumtaşlarıyla tebeşir taşına dönüşür.

Ejderha resmidir övdüğü, bir de kale,
 yukarının aşağıda, aşağının ise yukarda olduğu
 eski dünyanın kıvrımlarına sarılı.
 Mavi çatlağın üzerindedir henüz toprağın dansı.

Sel basan topraklara açılır gece. Yeni zamanların
 buz gibi mahzenlerine sürükleniriz bir kez daha.
 Mağara resimlerinde aramalısın insanoğlunun düşlerini!
 Giysine tak kartavüğünün tüyünü.

IV

Başka şeylerle örtünürdük tarihöncesinde,
 sende tilki, bende ise kokarca postu vardı;
 daha eskiden ise, Tibet'in derin bir vadisinde
 karlar altında kalmış çiçeklerdik.

Zaman ötesinde, ışıksız kristallerdik,
 eriyip gittik daha ilk saatlerde,
 bütün bir yaşamın korkusuyla ürperdik,
 çiçek açtık, daha ilk mananın esrikliğiyle.

Mucizeler arasında gezindik ve attık
 eski giysilerimizi, yenilerini giydik.
 Bir kat daha güçlendik her yeni zeminle
 ve soluğumuzu artık hiç tutmadık.

Kuşken hafiftik, ama ağırdık ağaçlığımızla,
 yunusken cesur, kuş yumurtasıyken sessizdik.
 Ölüydük, yaşıyorduk, kimi zaman bir canlı,
 bazen de bir nesneydik.(Özgür ise, asla!)

Tutamıyorduk kendimizi ve taşındık
 her bedene büyük bir sevinçle.
 (Benim için ne olduğunu anlatmıyorum kimseye –
 tatlı bir güvercin, sert bir taş için neyse!)

Beni seviyordun. Ben de vurgundum peçene,
 sanki rüzgârda uçuşan o incecik tüllere,
 ve merak etmeksizin sarılıyordum sana geceleri.
 (Yalnızca sevsen! Zira görmek değil niyetim seni!)

Geldik kaynakları bol ülkeye.
 Belgeler bulduk. Onca sınırsız ve
 sevilen ülke, bizimdi artık. Sığıyordu
 senin istiridye kabuğu ellerine.

V

Kim bilir ne zaman çekildi bu sınırlar
 ve çam ağaçlarının çevresindeki dikenli teller?
 Vahşi dere söndürdü yanmakta olan fitili,
 tilki ise binadan attı patlayıcı maddeyi.

Kim bilir zirvelerde ne aradıklarını?
 Bir sözcük mü? İyi sakladık ağzımızda;
 daha güzel oluyor iki dilde söylenmesi
 ve o, çiftleşmesini sürdürecektir biz sustuğumuzda.

Başka yerlerde damgalar vurulmakta pasaportlara;
 burada ise karşılıklı selam verilip, ekmek paylaşmakta.
 Herkes bir avuç gökyüzü ve bir tutam toprak getirmekte,
 böylece sınır yaraları kapansın diye, yanında.

Kargaşaya sürüklenmiş olabilir Babil'de dünya,
 dillerimizi değiştirmiş olsalar da ağızlarla,
 kafamızı karıştıran o nefes ve dudak seslerini
 Kudüs'te dolaşan ruh da söylemişti.

Nesnelere adlarla ulaştığımızdan,
 işaret verip, işaretler aldığımızdan bu yana,
 kar, yukardan gelen bir beyaz yük değil yalnızca;
 çünkü bizi saran sessizliğin adı da kar.

Ayrılık diye algılanmalı, hiçbir şeyin bizi ayırmaması; adımlar da birdir, solunan hava aynı olduğunda. Gecenin adım adım ilerleyen rüzgârları, iyileştirmekte yeşilin ve havanın sınırlarını.

Oysa bizim istediğimiz, sınırlardan konuşmak, tek tek her sözcükten bir sınır geçse bile; amacımız, onları yurtsamalarla aşmak ve sonra uyum sağlamak her yöreyle.

VI

Kesim günü, parıltılı bir bıçak kargaşasıyla yaklaşmakta, donuk bıçak ağızları sabah rüzgârıyla bileniyor, hayvanların çevresinde toplanan adamların önlükleri, meltemi yiyince sanki daha bir katılaşıyor.

İpler daha sıkı çekiliyor, hayvanların ağızları köpürmüş, dilleri sanki yüzmekte; tuz ve biber tanelerini komşu yetiştiriyor, ve kurbanların ağırlığı saptanıyor terazide.

Burada ölülerin kilosu daha hafif çekmekte, çünkü kandan yana eksikliği olmayan canlı, –ve tartıda kendini savunan, canlıdan da öte!– burada hiçbir ibrenin ölçemeyeceği önemde.

O nedenle uzak durmalısın ağız buharlı köpeklerden ve aşağılık yaratıklardan, kana asla doyamayan, ta ki gölgeler akan kanı her yandan sahipsiz ve kapkara birikintilere dönüştürene kadar.

Ve bir kan dalgasının ardından: lekeli yanaklar – sonra ilk utanç, acıdan ve suçluluk duygusundan, bir de, kesilen hayvanların bağırsakları, ilk geleceğin haberciliğine başladığından;

lezzetli etle ilik dolu kemikler, artık
seninkisi gibi soluklardan yoksun kaldığından.
Bir kenara kaldırılmış eski örekedeki hırka,
hemen görünmez olmuştur örümcek ağlarından.

Gözler dolar yaşlarla. Yıllar geçip gider.
Belirir genç kaşlarda beyaz kalem darbeleri.
Görünür olur çayırdaki iskeletler,
haçlar yazılarıyla solmuş çiçekleri çağrıştırır.

VII

Bayram için bütün ruhlar arınmıştır,
yerler danstan önce sodalı suyla silinmiştir,
çocuklar üflerler suya inançla,
sabun köpüğüdür parlayan, saman çöpünün ucunda.

Maskeli alay, evleri dolandır,
korkuluklar yalpa vurur buğday duvarları boyunca,
atlılar, çiçek balyalarının üzerinden uçar,
ve müzik dolar yaz ülkesine.

Flütle yakınmalara dönüşür ağız tamburaları.
Gecenin baltası, çürümüş ışığa iner.
Sakat, kamburunu uzatır dokunulsun diye.
Budala, hep düşlediği yüze kavuşur.

Tutuşur odun yığını: ürünlere ve günlere
yetişir, yeni ay çıkmazdan önce;
tohumlar ve kıvılcımlar, yıldızlara yükselirler
ve öğrenirler cennetin neye değdiğini.

Kurşunlar geçer çamların üzerinden.
Tende yankılanan bir kurşun, hep sıkılır.
Ve biri kalır oracıkta, çam yapraklarıyla örtülü,
Kara ormanda yosunlarla, suskunluğa yargılı.

Son dansın işaretini verirler hüznü bekçiler.
Ayaklar vahşi bir ezgiyle vurulur tahtalara,
ve sarhoşlar, ardıc rakısıyla başları dönmüş,
evlerine dönerler sallanarak, yitik adımlarla.

Karanlıkta daha uzun zaman uçuşur süsler,
ve kâğıtlar, hüznle damların üzerine eser.
Rüzgâr toplar ortalığı terk edilen yerlerde
ve düş gezginlerine şekerden yürekçikler taşır.

VIII

(Ben değil miydim bulan, bu gölleri
ve bu nehri! Dağı bilen var mı başka?
Ülkeyi geçiyor mu biri dev adımlarla,
güvenen var mı iyi yürekli cüceye?

Ve hangi yöne? Peki ya dönenceler?
Soruyor musun hâlâ?! Atla ateş arabalarına,
dolan bu yeryüzünü, göz yaşlarıyla
dolaş bütün dünyayı! Oraya asla varamazsın.

Nedir bizi çağıran ki, bunca tüyler ürpertici?
Belladonnalar titreşmekte sıcak kulağın çevresinde.
Sessizliğin doldurduğu damarlarda gürültüler var.
Ölüm çanı sallanıyor büyük kapının üzerinde.

Ne ilgilendirir bizi taşranın kör pencereleri,
kuzular, kabuk bağlamış yaralar, yaşlılar?
Dudaklar ve gözler, sabit bakışları amaçlar.
Kalıcı figürlerdir bizim için öngörülen.

Ne ilgilendirir bizi atlar ve kahverengi bulutlar,
rüzgârlıklar, aldatıcı ışıklar ve uslu boynuzların sesleri!
Bizler başka hedeflere doğru yükselmiştik,
başka engeller oldu düşürmek için önümüze çıkanlar.

Ne ilgilendirir bizi ay ve yıldızlar,
bizler ki, alınlarımız kararmakta ve korlaşmakta!
Çökerken bütün ülkelerin en güzeli,
bizleriz onu bir düş kılanlar iç dünyalarımızda.

Nerede peki yasa ve düzen? Nerede karşılaşmaktayız
bütünyle anlayabileceğimiz yaprak, ağaç ve taşlarla?
Onlar, yalnızca güzel bir dilde varolmakta,
salt varoluşta...)

IX

Bir erkek kardeş gelir akdiken gözlerle,
göğsünde kuluçka sepeti ve ökseyle;
karatavuk düşerken uçar değneğine, onunla
birlikte döndürür sığır sürüsünü ağıla.

Karatavuk onun sarı saçlarında yuva yapacaktır,
ahırda, o kaybolduğunda samanlıkta,
hayvanların buğusunu soluduğunda ve bakındığında,
gölgelerden bir yular ve eğere bir karayağız at bulmak için.

Gülyağında ıslatacaktır karatavuk gagasını,
delikanlının gözlerine ise gülün ışıklarını damlatır.
Gece yükselir kabaran tüylerinin arasından,
ve havalandırır onu, kutsanmış bir vazgeçişle.

“Ey kızkardeşim, söyle uzak günlerin şarkısını!”
“Hemen söyleyeceğim, daha güzel bir yerde.”
“Evet söyle ve bir halı doku şarkılardan, sonra
beni de al ve uç onun üstünde, hemen bugün, uzaklara!”

Mola verelim arıların bizi ağırladıkları
ve melek kadar güzel olanın ziyaretine geldiği yerde...”
“Neredeyse başlayacağım şarkıma – ama kulede
uçuşmalar başladı, uyu! şimdi yarasaların zamanıdır.”

Balkabaklarına yerleştirilmiş mumlar başlamıştır
turlamaya, uşak kamçısıyla yerinden sıçrar,
gözünü dikip ışığa, karatavuğu gafil avlar,
tam da çobanların ülkesinin son çıkışında.

Orak, vahşi kanatlarıyla atılmıştır kavgaya,
çatal, titremekte olanı büyük kapağa mıhlar.
Ama daha uyuyanı yerinden sıçratmadan çığlıklar,
yüreği korkuyla dolar güllerin ilk fırtınasında.

X

Derin göllerin ve yusufçukların ülkesinde,
bitkin dudaklarını asırlık taşlara yapıştırmış biri,
ilk ışığın ruhunu çağırmak peşindedir,
bu ülkeden sonrasız çıkıp gitmezden önce.

Yaban teresi bastırır acıyan gözlerine;
soğuk ve sihirden arınmış olarak görür gördüğünü.
Ne varsa yenilmez kılan, sunulur kendisine:
engin bir yürek ve bir armonika.

Elma şirasının ve kırlangıçların zamanıdır şimdi;
delikleri açılır artık fıçılardan.

Kapkara kuş sürülerinin şerefine içer şimdi içen,
ve çıldırtır yüreğini tüm ıraklıkların düşüncesi.

Kapatır demirci dükkânlarını, değirmenleri ve kiliseleri,
yürür mısır tarlası boyunca, keser koçanları,
altın kıvılcımlarla sıçrar taneler,
ve sönüp gider, ne geçmişse besin yerine.

Vedalaşma zamanı geldiğinde kardeşler,
yemin ederler suskunluktan ve güvenden oluşma bağlarına,
dulavrat otundan örülü taç indirilir saçlardan,
ve hiçbirisi cesaret edemez yerden bakışlarını kaldırmaya.

Kuş yuvaları dallardan aşağı düşer,
tutuşmuştur fitil, alevler yapraklara dalar,
ve mavi arı kovanları boyunca melekler,
yıllanmış bal yağmasının öcünü alırlar.

Şu meleklerle özgü sessizlik, ne zaman ki,
yürürken oltalar her yana atılmıştır!
Mutlak özgürlüğüne rağmen, çözülmeyecektir,
insanı bir labirente girmezden önce tutan el.

Büyük Ayı'ya çağrı

Ey Büyük Ayı, tüylü gece, gel aşağıya,
bulut postlu hayvan, yılanmış gözlerinle,
yıldızlardan gözlerinle;
ışıkları kırılmakta çalıların arasında
ayaklarındaki pençelerinin,
yıldızlardan pençelerinin,
nöbetini tutmaktayız sürülerin,
ama büyülenmişiz karşında, keskin,
yarısı görünen dişlerin ve yorgun sağrılarınla,
kuşkuyla bakıyoruz sana,
ey yaşlı ayı.

Bir kozalak: sizlerin dünyası.
Sizlerse üstündeki kozaklar.
Sürüklüyorum, yuvarlıyorum onları,
başlangıçtaki çam ağaçlarından
sondaki çam ağaçlarına,
kokluyorum, tadına bakıyorum ağzımda
ve tutuyorum pençelerimle.

Korkun ya da korkmayın!
Para atın çanağa ve söyleyin
kör adama tek bir sevgi sözcüğü,
söyleyin ki, ayının ipini bırakmasın.
Ve kokulu otlarla besleyin kuzuları.

Olabilir ki, bu ayı
ipini koparıp, korku salmaz artık,
ve çamlardan dökülmüş bütün kozalakları,
büyük, kanatlı, cennetten kaçma olanları
avlar.

Benim kuşum

Ne olursa olsun: yanıp yıkılmış dünya
gömülmekte bir alacakaranlığa,
ona bir uyku iksiri sunmakta ormanlar,
ve bekçinin terk ettiği kuleden,
baykuşun gözleri sakın ve sabit, bakmakta.

Ne olursa olsun: benim kuşum,
sen biliyorsun zamanını, ve peçeni takıp,
sisin içinden bana uçuyorsun.

Işıklarla bezenmiş bir pusta bakınmaktayız.
Sen, işaretime uyup çıkıyorsun enginlere,
bir tüy bulutunu havalandırıyorsun –

Sen, benim kurşun grisi yoldaşım, silâhım,
o tek silâhımın tüyünü takınmış olan silâhım!
Tek süsüm: senden gelen tüyler ve peçe.

Yansa benim, ağacın altındaki
iğne yapraklarının dansında,
ve yarı bele kadar uzanan çalılar, baharatlı
yapraklarla baştan çıkarmaya çalışsalar,
saçlarımın ucu yalazlanıp uçuşsa
ve kavrulsa bile susuzluktan,
yıldız kalıntıları yine de
serpilir tam saçlarımın üstüne.

Başımda dumandan siperimle,
yeniden anlayabildiğimde olanları,
benim kuşum, gece dayanağım,
ateşlendiğimde gecenin içinde,
yalazların çıtırtısı duyulur karanlıkta,
ve söndürürüm içimdeki kıvılcımı.

Olduğum gibi, ateşimle kaldığımda
ve sevildiğimde ateş tarafından,
ta ki reçine ağaç gövdelerinden çıkıp,
yaralara damlayana ve toprağı ağ gibi
sıcacık kaplayana kadar,
(ve sen, benim ölesiye inandığım kuşum,
gece benim yüreğimdekileri çalsan bile!)
senin artık, yatışmış olarak,
görkemli bir huzurla ve ne pahasına
olursa olsun, kanat açtığın kule
boğulur ışığa.

II

Fetih

Gece olmuştu bile,
vardığımda otlaklara,
kokusunu alıyordum çayırdaki
yara izlerinin ve henüz çıkmamış
rüzgârın.

Sevgi, otlamaz olmuştu,
yankıları silinmişti çanların,
demetler, acılarla düğümlenmişti.

Bir boynuz saplıydı toprağa,
sürübaşının ayakları altında ezilmiş
ve karanlığa batırılmış.

Onu topraktan çıkardım,
kaldırdım göğe,
olanca gücümle.

Ve bu ülkeyi ezgilerle
baştan başa doldurabilmek için,
üfledim boynuza;
gelmekte olan rüzgârda
ve sallanan bütün
başakların altında
yaşamaya hazırdım!

Curriculum vitae

Uzundur gece,
uzundur, ölemeyen
adam için, uzun süre
yalpa vurur çıplak bakışları
sokak lambalarının altında,
içkili soluğuyla körleşen gözleri
ve tırnaklarının altındaki et kırıntılarının
kokuları, uyuşturmaz her zaman, Tanrım,
uzundur gece.

Beyazlaşmıyor saçlarım,
çünkü ben, makinelerin rahminden çıktım
sürünerek, çamkatranı pembe bir çizgi
çekmiş alnıma ve saç örgüsüne,
saçlarda karbeyazı boğulmuş. Ama ben,
büyük reis, yürüdüm onçarpiyüzbin
ruhluk kent boyunca ve ayaklarım,
onçarpiyüzbin soğumuş barış çubuğunun sarktığı,
deri kaplı gökyüzünün altında kırkayaklar gibi
kaynaşan ruhlara bastı. Çoğu kez
meleklerin huzurunu istedim kendime,
bir de, dostlarımın çaresizlik çığlıklarıyla
dolmuş av bölgelerini.

Ayakları ve kanatları iki yana açılmış,
herkesin bildikleriyle havalandı gençliğim,
kirli su birikintilerinin ve yaseminlerin üzerinden
uçularak varıldı, kare köklerinin gizini saklayan gecelere,
şimdi ölümün söylencesi, sanki her saat penceremde,
kurt sütü verin bana ve gırtlığıma benden öncekilerin
kahkahalarını akıtın, eğer sayfaların üstünde
uyuyakalırsam, ve eğer görürsem utandırıcı bir düşte
düşünmeyi beceremediğimi, ancak yılan biçimi
saçakların püskülleriyle oynayabildiğimi.

Annelerimiz de düşlemişlerdi
 erkeklerinin geleceğini,
 pek etkileyiciydi gördükleri,
 her biri devrimci ve yalnızlığına gömülmüş,
 ama bahçede, duanın ardından,
 yalazlanmış otların üstüne eğildiklerinde,
 aşklarının geveze çocuğuyla eleleydiler.
 Söyle, benim kederli babacığım, neden
 susmuştunuz o zamanlar,
 düşünmeyi sürdürecektir yerde?

Gecelerden birinde, yitip gittiğinde insan,
 ateş etmeyen bir topun yanında
 ve ateş fıskiyelerinin ortasında,
 kahredesiye uzundur gece; sarılık olmuş
 ayın atığının, safra rengi bir ışığın altında,
 iktidar özlemiyle dolu bir düşün ardından
 fırtına gibi geçip gitti (engellemediğim) kızak,
 içinde kürklere bürünmüş tarihle birlikte.
 Uyuduğumdan değil: uyanıktım aslında,
 buz iskeletlerinin arasında aradım yolumu,
 eve döndüm, kollarıma sarmaşıklar doladım
 ve bacaklarıma, güneşin kalıntılarının yardımıyla
 yıkıntıları aklaştırdım.
 Kutladım büyük bayramları,
 ve ancak müjdelendikten sonra,
 ekmeği ikiye ayırdım.

Büyük izler bırakan bir zamanda,
 çabuk gitmelidir insan, bir ışıktan
 ötekine ya da bir ülkeden bir başkasına,
 gök kuşağının altında, pergelin ucu yürekte,
 odak noktası alınan ise, gece.
 Alabildiğine açık. Dağlardan
 göller, göllerin içinde dağlar görünür,
 ve bulutların arasında, çalar
 birinin dünyasının çanları.
 Kimin dünyası olduğunu öğrenmek ise
 bana yasaklanmıştır.

Bir Cuma günü oldu

–oruçluydum yaşamım adına,
 havadan sanki limon suyu damlamaktaydı
 ve kılçıklar saplanmıştı damağıma–
 o sırada bir yüzük çıkardım
 açılan balığın içinden, doğumumda
 gecenin nehrine atılmış ve batmıştı.
 Onu geceye geri verdim.

Ah, keşke korkmasaydım ölümden!
 Bulabilseydim sözcükleri,
 (kaçırmısaydım),
 dikenler olmasaydı yüreğimde,
 (güneşi vurabilseydim),
 olmasaydı ağzımda bu susamışlık,
 (vahşi suları içmeseydim),
 açmasaydım kirpiklerimi,
 (sicimi görmeseydim).

Gökyüzü mü çekip götürdükleri?
 Taşınmasaydı eğer yeryüzü beni,
 çoktan uzanmış yatıyor olurum,
 çoktan yataardım, gecenin
 olmamı istediği yerde,
 daha kabartmadan burun deliklerini
 ve ayağını kaldırmadan
 yeni darbeler için,
 hep peşinde yeni darbelerin.
 Hep gece.
 Ve gün, hiç yok.

Dönüş yolu

Ey çuha çiçeklerinden
ve ilençli yoncalardan oluşma gece,
yardımcı ol yürümeme,
nemlendir ayaklarımı.

Sırtındaki vampir,
gitmeye çalışır çocuk adımlarıyla,
duyduğum, onun nefesidir,
çapraz adımlar attığında.

Nicedir mi gelmekte peşimden?
Yoksa ben, birini mi incittim?
Beni kurtarabileceklerden
olmadı henüz armağan ettiğim.

Kayaların çevresinde,
başakların kamp kurdukları yerde,
çıkardığı doğrudan kaynaktan,
açık konuşan, eski bir ağızdan:

“Bozulmamak istiyorsan eğer,
gecikme daha fazla,
anahtar seslerine kulak ver,
gel çayırların yurduna!

Arınmış bedenle ölecektir,
artık bedeni sevmeyen,
coşkuyla matemini
yalnızca haberini getiren.”

Beni yere seren
 kötülüğün gücüyle,
 daha da açmakta kanatlarını
 vampir, uçuşa geçtiğinde,

kaldırmakta bin kafayı,
 dost ve düşman yüzleriyle,
 üstlerinde çemberi kıran
 Satürn'ün gölgesiyle.

Bir kez vuruldu mu damga
 tam ense köküne,
 açılır bütün kapılar,
 yeşil ve sessizce.

Ve çayırın eşiği
 parlaktır benim kanımla.
 Ört gözlerimi, ey gece,
 deliliğin rüyalarıyla.

Sisler ülkesi

Kış mevsiminde benim sevgilim
ormandaki hayvanların arasındadır.
Sabah gelmeden dönmek zorunda olduğumu
bilir dişi tilki ve güler halime.
Nasıl da titrer bulutlar!
Ve kardan yakamın üstüne
iner kırılğan bir buz tabakası.

Kış mevsiminde benim sevgilim
bir ağaçtır öteki ağaçların arasında
ve davet eder umarsız kargaları
güzel dallarına. Bilir ki rüzgâr,
gündoğumunda o donmuş, kırağı
desenleriyle süslü akşam giysisini,
kaldırıp, beni eve kovalar.

Kış mevsiminde benim sevgilim
balıkların arasında ve dilsizdir.
Tiryakisiyimdir onun yüzgeçlerini
içerden devindiren suların, kıyıda
durup izlerim dönüşlerini ve dalışını,
toprak parçaları beni sürükleyene kadar.

Ve yine, kanatlarını üzerimde açan
kuşun av çılgınlığına hedef olup,
düşerim tarlada: o ise tavukların
tüylerini yolup, beyaz bir köprücük
kemiği atar bana. Boynuma asar,
sonra geçip giderim
acı bir tüy fırtınasının içinden.

Sadık değildir benim sevgilim,
bilirim, süzölüp gider kimi zaman
yüksek ökçeli pabuçlarıyla kente,
barlarda ağzında saman çöpüyle,
öper kadehleri dudaklarından,
ve bulur her şey için bir sözcük.
Ama benim için anlaşılmazdır bu dil.

Sisler ülkesini gördüm,
sislerin kalbiydi, yediğim.

Mavinin saati

Yaşlı adam der: meleşim, nasıl istersen,
 yeter ki, şu pırıl pırıl akşamı doyurmayı bilsen
 ve koluma girip bir süre yürüsen,
 sözleşmiş ıhlamur ağaçlarının kehanetini çözebilsen,
 şu şişmiş, maviliklerde ezik gözüken lambalar,
 son yüzler! yalnızca seninki tam anlamıyla parlar.
 Ölüdür kitaplar, gerilimini yitirmiştir dünyanın kutupları,
 kalmışsa daha karanlık akışın bir arada tuttukları,
 onları da birbirinden ayırır senin saçlarındaki toka.
 Rüzgâr, durmaksızın girer, vurmada kapıma,
 aym ıslığı – ve sonra bir hamle, gözün alabildiğine,
 aşk, artık bilenmiştir anıların gücüyle.

Genç adam sorar: ve hep gelecek misin?
 Odamdaki gölgelerin üstüne yemin etmelisin,
 ve karanlık ama gerçekse ıhlamurların kehaneti,
 söyle onu çiçeklerin diliyle, aç saçlarının tellerini
 ve gecenin coşup taşmak isteyen nabzını!
 Sonra aydan gelen bir işaret, durdurur rüzgârı.
 Rahatı simgeler mavi ıskta lambalar,
 ta ki oda, soluk bir zamana bürünene kadar,
 hafiften ısırılan dudakların varır benimkilere,
 o zaman acıdır başlayan, sana ders vermeye:
 dünyanın kazandığı, oynadığı ve yitirdiği sözcük, canlıdır,
 ondan sonrası ise, aşkın başlangıcıdır.

Genç kız susuyor iğ dönene kadar.
Yıldız kayıyor. Geçip gidiyor güllerin zamanı: –
Siz, beyler, verin elime kılıcı,
ve Jeanne d'Arc vatanı kurtarıyor.
Sizler, gemiyi geçiriyoruz buzların arasından,
ben, artık kimsenin bilmediği rotada ilerlemekteyim.

Satılık gelincikler var! üç dilek karşılığı bir demet, alın,
dileklerin soluklanmasına bile izin vermezler açılışında ağızların.
Sirk çadırındaki yüksek trapezden
atlayıp geçiyorum dünyanın ateş çemberinden,
bırakıyorum kendimi, efendimin ellerine,
o da yolluyor bana akşam yıldızını, bütün cömertliğiyle.

Anlat bana, aşk

Şapkan çıkıyor hafifçe, selam verip havada dolanıyor,
çıplak başın sanki bulutlara doğrulmuş,
yüreğin ise çok başka yerlerde,
ağzın yeni diller ekliyor bildiklerine,
çayır güzelleri artmakta her yanda,
yıldız çiçeklerini solumakta yaz mevsimi,
tanelerle körleşmiş olarak kaldırıyorsun yüzünü,
gülüyorsun, ağlıyorsun ve kendin gidiyorsun yıkıma,
daha nelerle karşılaşacaksın –

Anlat bana, aşk!

Tavus kuşu ağırbaşlı bir şaşkınlıkla açıyor yelpazesini,
güvercin, tüylerle örülü yakasını kaldırıyor,
guruldamalarla dolan hava, esnedikçe esniyor,
ördek bağılıyor, bütün ülke tadıyor yaban balından,
ve özenle düzenlenmiş olan parkta bile
her tarhın etrafında altın toz yığınları toplanmış.

Kızıllaşan balık, sürüyü geride bırakıp
mağaradan geçiyor ve mercan tarlalarına koşuyor.
Kumların gümüş fırtınasında dans ediyor akrep.
Böcek, en güzelin kokusunu ta uzaklardan alıyor;
yalnızca duyuları olsaydı bende, algılayabilirdim
zırhının altından kanatların parladığını,
ve yola koyulurdum, uzaklardaki böğürtlenler için!

Anlat bana, aşk!

Konuşmasını biliyor sular,
dalga, dalganın elinden tutuyor,
bağda tombullaşan üzüm tanesi, düşüyor.
Öylesine iyimser ki salyangoz, evinden çıkarken!

Birbirlerini yumuşatmasını biliyor taşlar!

Anlat bana, aşk, benim kendime anlatamadığımı:
biçilen bu kısa ve korkunç zaman boyunca,
yalnız düşüncelerle yetinmek, buna karşılık
hoş bir şeyler yapmamak ve tatmamak mı yazgım?
Düşünmek zorunda mı insan? Algılanmaz mı yokluğu?

Diyorsun ki: bir başkasıdır ona güvenen...
Anlatma hiçbir şey. Görüyorum semenderi
her ateşin içinden geçerken.
Ne korkuyla kaçmakta, ne de acı çekiyor.

Cam kırıkları tepesi

Kırağı ile çiftleşmiş bahçeler –
 ekmek yanmış fırınlarda –
 hasat söylencelerinden çelenkler
 fitildir senin elinin altında.

Sus! Kendine sakla dilenmeni,
 göz yaşlarına bulanmış sözcükleri
 hasat toprağını hep koruyan
 cam kırıkları tepesine göm.

Eğer kırılırsa bütün testiler,
 ne kalır testilerde göz yaşlarından geriye?
 Ateşle doludur aşağıdaki delikler,
 alevlerdir atılan ileriye.

Buharlar şimdi hâlâ
 su ve ateşin sesleriyle yaratılmakta.
 Ey yükselen bulutlar ve sözcükler,
 adanmışsınız cam kırıklarından oluşma dağlara!

Beyazlı günler

Kayın ağaçlarıyla uyanıyorum bugünlerde
ve buzdan bir aynanın önünde,
alnıma dökülmüş buğday saçları tarıyorum.

Soluğumla karışarak
köpürüyor süt.
Erken saatte kolay köpürüyor.
Ve nerede camı buğulatsam,
yine senin bir çocuk parmağıyla resmedilmiş
adın çıkıyor: masumiyet!
Onca uzun zamanın ardından.

Bugünlerde acı vermiyor
unutabilmem
ve anımsamak zorunda kalmam.

Seviyorum. Beyaz bir kor gibi tutuşarak
seviyorum ve teşekkür ediyorum İngiliz selamlarıyla.
Bunu yapmayı uçarken öğrendim.

Bugünlerde martıları düşünüyorum,
onlarla bir aşağı
bir yukarı kanat açarak,
bembeyaz bir ülkeye uçtum.

Ufukta benim efsane kıtamın,
oralarda beni, üstümde
bir kefenle terk etmiş
kıtamın görkemli çöküşünü
algılıyorum.

Ben yaşıyorum,
uzaklardan onun kuğu şarkılarını dinliyorum!

Harlem

Bütün bulutlar çözülmekte sanki halkalarından,
yağmur, bütün oluklar boyunca süzülmekte,
yağmur sıçırıyor yangın merdivenlerinin basamaklarından,
müzik dolaplarına metelikler gibi girmek üzere.

Kara kent bembeyaz gözlerini deviriyor
ve kaçıyor her köşede dünyadan.
Yağmurun ritmini suskunluklar destekliyor.
Yağmurun hüznü ezgisi kapatılıyor yankılanmadan.

Reklam

Ama nereye gideceğiz
gam çekme sen gam çekme
 ortalık kararıp hava soğuduğunda
gam çekme
 ama
müzikli
 ne yapmalıyız
neşeli ve müzikli
 ve ne düşünmeliyiz
neşeli
 bir sonla karşılaşınca
müzikli
 ve nereye taşıyacağız
en iyisi
 onca yıllık sorularımızı ve korkularımızı
düşler çamaşırhanesine gam çekme sen gam çekme
 ama ne olacak
en iyisi
 ölümün sessizliği
 başladığında

Ölü liman

Direklerde ıslak bayraklar asılı,
renkleri daha hiçbir ülkenin olmamış,
ve dalgalanmaktalar, çamurlu yıldızlarla,
gözcü yerinde yemyeşil dinlenen aya karşı.

Ta kâşifler zamanından kalma bir su dünyası!
Dalgalar bütün yolları kaplayıp tıkamış,
ve yukardan ışık, havaya uzatılmış
yeni cadde ağlarının arasından damlamakta.

Aşağıda sular, kutsal kitapları karıştırmakta,
pusulanın ibresi ise geceyi gösteriyor.
Altın, düşlerin arasından yıkanıp çıkarılıyor,
denize yalnızca bir tereke kalmakta.

Tek, ama tek bir ülke kalmadı ayak basılmadık!
Ve sürüklenmekte denizcinin ağları paramparça,
çünkü kahkahalar atan çılgın kâşifler,
şimdi ölü bir su yoluna düşmüşler.

Söylev ve son söylev

Bizim ağzımızdan çıkmasın,
ejder tohumu eken söz.
Hava bunaltıcı, doğru,
ışık ise bayat ve buruk bir köpük,
ve bataklığın üzerinde kara bir sivrisinek ordusu.

Baldıran, sever çanaklanmayı.
Bir kedi postu yayılmış,
yılan tıslamakta üstünde,
akrep ise dansına başlamış.

Kulağımıza ulaşmasın
yabancı bir suçun söylentisi,
birikintinin kaynadığı bataklıkta,
sen, ey söz, boğulmalısın.

Ey söz, ol yanımızda,
sevecen bir sabırla
ve sabırsızlıkla. Sonu gelmeli
bütün bu ekilenlerin!

Hayvan sesini taklit eden, hayvanın üstesinden
gelemez.

Bütün aşkları yitirmiş olur, yatağının sırlarını
açan.

Sözün piçi, bir budalayı kurban etmek için mizaha
hizmet eder.

Kim istiyor senden, bu yabancı için bir yargıya varmanı?
Ve istenmeden yaparsan eğer bunu, o zaman her gece
ayaklarında onun yaralarıyla dolaş, git! bir daha gelme.

Ey söz, bizden ol,
özgür, açık ve güzel.
Elbet bir sonu gelmeli
hesapçılığın.

(Yengeç geri çekiliyor,
köstebek aşırı uzun uyuyor,
yumuşak su, taşları geren
kireci çözüyor.)

Gel, sesten ve soluktan oluşma nimet,
güçlü kıl bu ağzı,
zayıflığı bizi korkuttuğunda
ve engellediğinde.

Gel ve sakın yenilme,
biz bunca kötülükle savaşıırken.
Ejder kanının münafığı korumasındansa,
bu el kendini ateşe tutar.
Gel, sözüm, kurtar beni!

Doğru olan

Doğru olan, kum atmaz gözlerine,
uyku ve ölüm, yalvarır sana onu almak için,
çünkü senden bir parçadır ve her acının öğrencisi,
doğru olan, taşını iter mezarının ötesine.

Alabildiğine derinlerde ve solgundur doğru olan,
tohumda, yaprakta ve tembel bir dilin yuvasında,
bir yıl, bir yıl daha ve bütün yıllar boyunca –
doğru olan, zamanı yaratmak yerine ödeşir onunla.

Doğru olan, saçları ayırırcasma bir çizgi çeker yeryüzüne,
tarayıp atar düşleri, çiçekleri ve ısmarlananları,
giderek dolar tarağın dişleri, koparılmış yemişlerle dolu,
saplanır sana ve içip bitirir bütün sende kalanları.

Doğru olan hareketsiz kalmaz, belki de onca
her şeyini ortaya koyduğun yağma seferine kadar.
Onun kurbanı olursun, yaraların açıldığında;
aslında ele verir seni başına gelenler.

Ay yükselir, beraberinde buruk içkilerin tadıyla.
İç kendi payını. Acıtan bir gece başlar.
Tek bir dal olsun, kurtarılamazsa,
atıklar güvercinin tüylerini yolar.

Zincirlerin ağırlığıyla kenetlenmişsin dünyaya,
gelgelelim doğru olan, çatlatır duvarları.
Uyanırsın ve yolunu bulmaya çalışırsın karanlıkta,
yöneldiğin, kimsenin bilmediği bir çıkıştır.

III

İlk doğduğum ülke

Gittiğimde güneye, ilk doğduğum
ülkeye, çıplak, yoksul ve batık
denize, yarı bele kadar,
buldum kenti ve kaleyi.

Toz yüzünden uyuyakalmış,
yatıyordum ışığın altında,
ve üzerimde, İyonya'nın tuzuyla
yapraklanmış bir ağaç iskeleti asılıydı.

Düşler dökülmüyordu dallardan.

Lâdenler açmaz orada,
ve hiçbir kuş, şarkılarını
pınarların sularında canlandırmaz.

Güneyde, ilk doğduğum ülkede,
engerek yılanının ve ışıktaki
dehşetin saldırısına uğradım.

Kapat,
kapat gözlerini!
Yapıştır dudaklarını ısırıldığın yere!

Ve kendi kendimi içmeye koyulduğumda,
ve ilk doğduğum ülke
sarsılmaya başladığında depremlerle,
görmek için uyananlardandım artık.

Orada kazandım yaşamı.

Orada taşlar, ölü değil.
Fital hemen parlıyor,
bir bakış onu ateşlediğinde.

Bir adanın şarkıları

Gölgelerin meyveleri dökülmekte duvarlardan,
mehtabın ışığıyla sıvanmakta ev; deniz rüzgârı ise
soğumuş kraterlerin küllerini taşımakta uzaklardan.

Güzel delikanlıların kollarında
uyumakta kıyılar,
tenin, hep beni anımsamakta,
bana vurgundu önceden,
gemiler ayrıldıklarında kıyıdan
ve çarmıhlar
ölümlü kalıntılarımızla birlikte
geçtiğinde direklerin yerine.

Şimdi boş artık infaz alanları,
arayanlar, bizleri bulamıyorlar.

Sen döndüğünde yaşama,
ben yeniden başladığımda yaşamaya,
ne bir taş var kapının önünde,
ne de denizde bir tekne.

Fıçılar yuvarlanıyor yarın olduğunda,
Pazar gününün dalgalarına doğru,
kutsanmış tabanlarımızla
varıp kıyıya yıkıyoruz üzümleri
ve hasadı ezip
dönüştürüyoruz şaraba,
yarın, kıyıda.

Sen döndüğünde yaşama,
ben yeniden başladığımda yaşamaya,
asılmış cellat kapının önünde,
çekiç, denize batıyor.

Günün birinde gelmek zorunda bayram!
Ermiş Antonius, çektiğin acılar adına,
ermiş Leonhard, çektiğin acılar adına,
ermiş Vitus, çektiğin acılar adına.

Yer açm dileklerimize, yer açın duacılara,
yer açın müziğe ve neşeye!
Saflık nedir, öğrendik artık,
ağustos böceklerinin korosunda söylüyoruz,
yiyip içiyoruz,
sıska kediler dolaşüyor
masamızın etrafında,
akşam ayini başlayana kadar
seni elinden tutuyorum,
gözlerimle,
ve huzurlu, cesur bir yürek,
sana dileklerini kurban ediyor.

Bal ve fındıklar çocuklara,
dolu dolu ağlar balıkçılara,
verimlilik bahçelere,
yanardağa ise ay, ay yanardağa!

Sınırların ötesine sıçradı kıvılcımlarımız,
gecede çember çizdi füzeler,
karanlık sallarla uzaklaşan alay,
zamanı sunmakta tarihöncesine,
sürüngen kertenkelelere,
obur bitkilere,
ateşler içinde yanan balığa,
rüzgârın çılgınlıklarına

ve dağın hazzına, o dağ ki,
yolunu şaşıran bir saf yıldız,
çarpar göğsüne ve parçalanır.

Bari şimdi yürekli olun, budala ermişler,
ve söyleyin karaya, kraterlerin susmadığını!
Ermiş Rochus, çektiğin acılar adına,
ve sen, çektiğin acılar adına, ermiş Franz.

Biri çıkıp gittiğinde, yaz boyu topladığı
deniz kabuklarıyla bezeli şapkasını
denize atmalı ve saçlarını
dalgalandırarak yelken açmalıdır,
denize dökmelidir aşkı
uğruna kurduğu sofrayı,
ve denize akıtmalıdır
kadehte kalan şarabı,
ekmeğini balıklara vermeli
ve bir damla kanını denize karıştırmalıdır,
bıçağını dalgalara iyice saplamalı
ve sonra pabuçlarını,
yüreğini, demiri, haçı
denizin dibine yollamalı
ve saçlarını dalgalandırarak yelken açmalıdır!
İşte o zaman yine gelir.
Ne zaman?
Sorma.

Ateş var yerin altında,
ve ateş tertemiz.

Ateş var yerin altında
ve sıvı halinde taş.

Bir nehir var yerin altında,
bizim içimize akan.

Bir nehir var yerin altında,
kemikleri kavurmakta.

Büyük bir ateş gelmekte,
büyük bir nehir, yeryüzüne.

Biz çağrılacağız tanıklığa.

Kuzey ve güney

Çok geç vardık bahçelerin bahçesine,
o hiçbir üçüncü kişinin bilmediği uykuda.
Kar yağmasını zeytin dalında beklemeyi istediğim,
yağmuru ve buzların gelmesini ise badem ağacında.

Ama nasıl dayanabilir palmiye,
senin yumuşak yapraklardan örülü duvarı yıkmaya,
nasıl yolunu bulsun yaprakları sisin içinde,
sen kış giysilerine büründüğünde?

Düşün ki, yağmur ürkütmüştü seni,
açılmış yelpazeyi sana getirdiğimde.
Sen onu kapattın. Yitirdin zaman sezgini,
ben kuş sürüsüyle havalandığımdan bu yana.

Bir mektubun iki metni

Kasım akşamında Roma çok teşekkürler
 dümdüz mermer kayalıklar soğuk fayanslar
 ışıkların köpükleri kapılar kapanmazdan önce
 donmuş camları çatlatan tınlar
 gitarlardan zorla aldıkları ezgiler
 kafataslarını madeni paralara basmazdan önce
 servi mızraklarla arenada!
 tahtakurdu konuktu masamda –
 nasıl görünür tırtıl yeniği ağaçlar acaba?
 ve sonbahar, sisler ülkesinde renkli lekeleri
 büyük yağmur pompalarının altındaki ormanların
 ölümün çağrıları küçük baykuşlardan mı kaynaklanmakta
 ejderhalar ölmekte sıcak bataklıklarda
 yelken kapkara kargaların uğursuz çığlıklarını
 suyun çevresindeki kuzey rüzgârını sarmak için
 hayaletler gemisi tepe sırtları ve fundalıklar
 enkazla dolmuş ev salkım söğütler
 tabutların nehrinde göz yaşlarıyla nemlenmiş
 derinlerden kazıp çıkardıkları çılgınlık
 Hep ve Asla bir iksir
 senin yüreğin, tüm acılara tapan
 aşk hastalığında yıkılmış ve yitip gitmiş...

Kasım gecesinde Roma uyum ve dinginlik
 incitmeyen ayrılık gerçekleşmiş
 gözler kaplanmış saydam bir parıltıyla
 demir hindilerin arasından sütunlar yükselmekte
 ey gökyüzü, mavi tonlarla işlenmiş!
 diskler inmekte havuzların ortasına
 dönmekteler gülün hafif adımlarıyla
 kediler şehvetle açıyorlar pençelerini
 uyku, son bir yıldıza da erişmiş
 dudaklar yara almadan kaçmakta öpücüklerden
 ipek pabuç cam kırıklarından zarar görmemiş
 şarap düşüncelerin günbatımından süzülüyor hızla
 ılık, parlak pençeleriyle yeniden saldırmakta
 zamanları yakalayıp bugüne fırlatmakta
 tepeler ilk otomobil sürüsünün işgali altında
 tapınakların önünde antenlerin resmi geçidi
 sabah korolarını alıp yanmaktalar
 her pazar çığlığında fiyatlar kuş çığlıkları
 yollara nalların ayna yazısı kazınmakta
 krizantemler kapatmakta mezarları
 denizin soluğu ve dağ rüzgârı kokuları ve göz yaşlarını
 karıştırmakta
 ben tam ortasmdayım – ya sen, ne bekliyorsun?

Roma'nın gece resmi

Salıncak yedi tepeyi kaçırdığında
yukarılara, kendisi de kaymakta
bizim ağırlığımızla ve kucaklayışlarımızla
karanlık sulara,

dalmakta nehrin çamuruna, ta ki kucagımızda
toplanana kadar balıklar.
Sıra bize geldiğinde ise,
uzaklaşıyoruz.

Tepeler batıyor,
biz yükseliyoruz ve bölüşüyoruz
her balığı geceyle.

Kimse atlamıyor dışarıya.
O kadar kesin, yalnızca aşkın
ve insanların birbirlerini yücelttikleri.

Asmaların altında

Asmaların altında üzüm ışığında
olgunlaşmakta son yüzün.
Gece yaprağı çevirmek zorunda.

Gece yaprağı çevirmek zorunda,
çatladığında kâse
ve yemişin etinden güneş fışkırdığında.

Gece yaprağı çevirmek zorunda,
çünkü senin ilk yüzün
ışıkla gölgelenmiş, yükselmekte yanıltıcı görüntünde.

Asmaların altında üzüm ışığında
bir damga basıyor sana esriklik –
Gece yaprağı çevirmek zorunda!

Apulya'da

Zeytin ağaçlarının altında ışık, tohumları saçmakta,
gelincik ortaya çıkıyor ve yeniden göz kırpmıyor,
yağı alıyor ve yakıyor,
ve ışık artık asla sönmüyor.

Davullar çalıyor hiç durmaksızın mağara kentlerde,
beyaz ekmek ve kapkara dudaklar,
yemliklerin içersinde çocuklar
sinek sürüsü yiyecek peşinde.

Eğer aydınlık gelseydi tarlalardan mağara insanının gününe,
o zaman gelincik lambalardan tütün içebilirdi,
uykudaki acı, onu tamamen tüketebilirdi,
ta ki artık hiç yanamayana kadar.

Eşekler doğrulup su tulumlarını taşırlardı ülke boyunca,
bütün eller ip örerdi,
duvarlar için de cam ve inciler düzerdi –
çınlayan giysiler kapıların etrafında.

Madonnalar emzirirlerdi çocukları, manda geçip giderdi,
boynuzlarında duman, yemyeşil suya,
armağanlar yeterli gelirdi sonunda:
kuzu kanı, balık ve yılan yumurtası.

Sonunda taşlar eziyor yemişleri, ve testiler de pişirilmiş.
yağ sızıyor açık gözlerle,
ve gelincik batıyor esriklilik içersinde,
her yanı tarantulalarla bezenmiş.

Kara vals

Kürek, kara valsın bulunduğu gongu çalmakta,
körleşmiş iğneli gölgeler gitarları dikmekte.

Eşiğin altında aynadan karanlık evim parıldamakta,
lambalar yumuşak adımlarla alevli uçları kapatmakta.

Dalğanın ve çalışın uyumu: ezgilerin üzerinde;
zemin, hep farklı bir hedefle çekilmekte.

Güne borçluysam eğer pazar yeri bağırıtlarını ve de
mavi balonu –
taştan gövde ve kuşların kanat çırpışları aramakta pozisyonu
gecelerinin ikili dansı için, bana dönük sessizce,
Venedik, kazığa oturtulmuş ve kanatlandırılmış, gecenin ve
sabahın ülkesinde!

Yalnızca mozaikler kök salıyor ve zeminde sağlam duruyor,
sütunlar şamandıraları, suratlardan ve fresklerden kalanları
dans ederek dolanıyor.

Hiçbir Ağustos yaratılmamıştı görmek için aslanın güneşini,
o güneş daha yaza girişte dalgalandırmıştı yelelerini.

Düşle bir kez tapılası aydınlığı, pruvadaki pençe darbesini
ve dümen suyunda budalaca bir maskeliler geçidini,

sarhoş pistin üzerinde bezden bir gemi yol almakta,
tuzlu su, aşk ve onun kokusuyla,

giriş, sonra sessizliğin başlangıç notası ve hiçlik ardında,
araları vuran kürekler, denizin kapanış notalarında!

Nice yıllar sonra

Zamanın oku hafiften dinlenmekte güneşin yayında.
Zambak kayaların arasından uç verdiğinde,
onun üzerinde yüreğin dalgalanır rüzgârda
ve ayak uydurur zamanın tüm hedeflerine.

Şimdiden bir gölge uçmakta Azorların üzerinde
ve göğsün, titreyen bir bomba sanki.
Eğer yaşanan anla ittifak yapmışsa ölüm de,
o zaman ona parıltılarla yaklaşan hedef olursun sen de.

Deniz de şımartılmış ve yaşamışsa parıltıları,
bir avuç kan karşılığında yükseltir aynayı,
ve zambak açar nice yıllar sonra
sarhoş akışın önünde, kayaların korumasında.

Gölgeler güller gölgeler

Yabancı bir göğün altında
gölgeler güller
gölgeler
yabancı bir toprakta
güller ve gölgeler arasında
bir yabancı suda
benim gölgem

Kal

Yolculuklar son bulmakta,
 kesildi yelkenlerin rüzgârı.
 Senin ellerine düşen
 hafif bir ev, kartlardan yapılma.

Resimlenmiş kartların hepsi de
 ve her yeri göstermekte.
 Dünyayı anlatmıştın
 ve şimdi onu sözle karıştırmaktasın.

Ondan sonra derin anlamları,
 oynanan ellerin!
 Kal, çekmek için
 kazanacak olan kâğıdı.

Akragas'ta

Durulanmış suyla ellerinde,
beyaz kaşlı öğlen vaktinde,
nehir kendi derinliğine bakacak
ve son kez kumsalları dolanacak,
durulanmış suyla ellerinde.

Taşıdığında rüzgâr okaliptüs korularından
soluklarla yazılmış, çizgili yaprakları,
nehir daha koyu tonlara sevdalanacak.
Çakmak taşlarının sıkı vuruşlarını
taşımakta rüzgâr okaliptüs korularına.

Ve kutsanmış olarak ışıkla, dilsiz yangınlarla,
deniz eski tapmağı açık tutmakta,
nehir, ta kaynağına kadar isabet almış,
durulanmış suyla ellerinde,
dilsiz yangınlarla kutsandığında.

Güneşe

Daha güzeldir küçümsenemeyecek aydan ve onun soylu ışığından,

Daha güzeldir, gecenin ünlü tarikatları olan yıldızlardan,
Çok daha güzeldir bir kuyruklu yıldızın ateşli gösterisinden,
Daha büyük bir güzelliştir misyonu öteki gezegenlerinkinden,
Güzeldir güneş, çünkü senin ve benim yaşamımız her gün
onun armağanıdır.

Güzeldir doğan güneş, yaratacağı eseri unutmamıştır
Ve tamamlar, en güzel şekilde yazları, ne zaman ki gün,
Buharlaştır kıyılarda ve yelkenler, güçsüz yansımalarla geçer
Gözlerinin üzerinden, ta sen yorgun düşene ve sonuncusunu
kısaltana kadar.

Güneş olmazsa sanat da takar yüzüne peçesini yeniden,
Sen artık görünmez olursun bana, ve deniz ve kumlar,
Gölgelerle kırbaçlanarak kaçarlar göz kapaklarımın altına.

Ey bizi sıcak tutan, koruyan, mucizeler yaratırcasına
kollayan ışık,
Hep görmeliyim seni ve yeniden görmeliyim!

Güneşin altında yoktur daha güzeli, güneşin altında
olmaktan...

Yoktur daha güzeli, değneği suda, kuşları yukarda
görmekten,
O kuşlar ki, nasıl uçacaklarını düşünürler, ve sonra
aşağıdaki balık sürüleri,
Renkleri ve biçimleriyle, dünyaya bir ışık misyonuyla
gelmişlerdir,
Yoktur daha güzeli, çevreyi, bir tarlanın karesini, ülkemin
bin köşesini görmekten,
Ve senin üstündeki giysiyi. Ve senin bol etekli, mavi
giysini!

O güzel mavi ki, içinde tavus kuşları gezinip başlarını
eğerler,

Uzakların mavisi ki, duygularımın iklimlerinde, mutluluğu-
mun

olduğu yerlerdir,

Ve mavi bir rastlantı ufukta! Hayran gözlerim yeniden açılır,

Kırıştırılır ve birer yara gibi yanar.

Tozun toprağın bile sonsuz hayranlığını kazanacak kadar
güzeldir güneş,

O nedenle ben, ay ve yıldızlar yüzünden değil,

Gece bir kuyruklu yıldızla öğündüğü ve bende bir deliyi
aradığı için değil,

Ama senin yüzünden ve çok yakında sonsuz ve hiçbir şeye
olmadığı kadar

Yakınacağım, engellenemez biçimde yitip gidişine
gözlerimin.

IV

Kaçarken söylenen şarkılar

*Dura legge d'Amor! ma, ben che obliqua,
 Servar convensi; però ch'ella aggiunge
 Di cielo in terra, universale, antiqua.**

Petrarca, I Trionfi

I

Palmiye dalı kırılıyor karda,
 basamaklar çöküyor,
 parlıyor donmuş kent,
 kışın yabancı ışığında.

Çocuklar bağırarak geçmekte,
 açlık dağının yanından,
 beyaz undan yerlerken,
 duaları göğe yükselmekte.

Kışın zengin alacası,
 altın rengi mandalinaların,
 vahşi rüzgârlarla savruluyor.
 Yuvarlanıyor kan portakalı.

* Aşk'ın katı yasası! ama haksız olsa da,
 uymalı insan, çünkü yeryüzüne uzanır
 o eski, evrensel yasa gökyüzünden.
 (İtalyancadan çeviren: Kemal Atakay)

II

Ben ise yalnız başıma yatmaktayım
yaralarımınla, buzdan dikenlerin içinde.

Kar henüz başlamamış
bağ koymaya gözlerime.

Bana sımsıkı sarılan ölümler,
susmaktalar bütün dillerde.

Hiç yok sevenim
ve kimse lamba tutmadı önüme.

III

Sporadlar, o adalar,
denizin güzel incileri,
soğuk akıntılarla kuşatılmış,
hâlâ yemişlerini uzatmaktalar.

O bembeyaz kurtarıcılar, gemiler
–yalnızlık kokan yelkenler!–
batmazdan hemen önce
karayı işaret etmekte.

IV

Daha önce görülmemiş bir soğuk bastı ortalığı.
 Uçan komutlar denizi aşarak geldiler.
 Körfez, bütün ışıklarıyla çekti teslim bayrağını.
 Düşmanlar kapılarını açan kente girdiler.

Bense suçsuzum ve hapisteyim
 yenik düşen Napoli'de,
 bu kentte kış,
 Posilip ile Vomero'yu gerdi gökyüzüne,
 yani beyaz şimşeklerinin,
 şarkılar arasında eleme yaptığı ve
 kısık sesli gürlemelerini
 harekete geçirdiği yere.

Ben suçsuzum ve ta Camaldoli'ye
 kadar değmekte çamlar bulutlara;
 umarsız bir uzanış, zira yağmurun pulları
 hemen dökülmüyor palmyelere;

umut yok, çünkü kaçmamam öngörülmüş,
 balık, yüzgeçlerini korumak istercesine gerse,
 kışın sahillerinde, hep sıcak dalgalardan doğma
 köpük dumanları bana
 koruyucu bir duvar örse,
 üstelik dalgalar
 kaçarken
 kaçanları
 bir sonraki hedefe götürseler bile.

V

Kalksın artık kar bu baharatlı kentten!
 Yolları sarmalı yemişlerin kokusu.
 Serpin kuru üzümeleri her yana,
 getirin incirleri, gebre fidanlarını!
 Canlandırın yaz mevsimini,
 yenileyin bütün bir dolaşımı,
 doğumu, kanı, pisliği ve atıkları,
 ölümü –
 peşinden gidin derideki izlerin,
 onlar ki, çizgiler çekerler yüzlere,
 kuşku dolu, tembel ve yaşlı yüzler,
 kireçlenmiş ve yağa batmış,
 kurnaz kesilmiş pazarlıklardan,
 tehlikeyle, lavların tanrısının
 öfkesiyle, tanış olmuş,
 meleklerin sisleriyle,
 ve kahrolası ateşle!

VI

Ders alınmıştı aşk konusunda,
 onbin kitabın yardımıyla,
 çok az değişebilen jestlerin
 ve budalaca yeminlerin
 deneyimiyle öğrenilmişti –

açılmıştı aşkın sırları
 ama ilk kez burada –
 lavlar aktığında aşağı
 ve soluğu yaladığında bizi
 dağın eteklerinde,
 sonunda tükenen krater
 bu kapalı bedenlerin
 anahtarını verdiğinde –

Girdik ilence uğramış odalara
ve karanlığı parmak uçlarımızla
aydınlattık.

VII

İçerde bir penceredir senin gözlerin,
aydınlıkta durduğum bir ülkeye açılır.

İçerde bir denizdir senin göğsün,
beni dibe çeker.

İçerde kalçaların, çok büyük
yolculuklardan geri dönen
gemilerim için bir rıhtımdır.

Mutluluk, beni karaya bağlayan
bir gümüş halattan kaynaklanır.

İçerde senin ağzın yumuşacık bir yuvadır,
benim uçmayı öğrenmek üzere olan dilim için.

İçerde etin, karpuz rengi bir ışıktır sanki,
sonsuz tatlı ve keyifli.

İçerde senin damarların, göz yaşlarımla
yıkadığım ve günü geldiğinde
tartılacağım altınla doludur.

Unvanlar almaktasın, kucaklamışsın
önce sana verilecek servetleri.

İçerde senin ayakların asla yolda değildir,
çünkü daha önce varmıştır benim kadife ülkeme.
İçerde kemiklerin, parıltılı flütlerdir;
onlarla, sanki büyülercesine, ölümü
bile süsleyecek ezgiler yaratabilirim...

VIII

... Toprak, deniz ve gök.
 Öpüşlerle delik deşik
 toprak,
 deniz ve gök.
 Sözcüklerime yakalanmış
 toprak,
 hâlâ son sözcüğümün kısı kacında
 deniz ve gök!

Benim seslilerimin saldırısına uğramış
 bu yeryüzü,
 hıçkırarak dişlerimin arasında
 demir atmış,
 bütün o yüksek fırınlarıyla, kuleleriyle
 ve kendini beğenmiş zirveleriyle,

bu yenik düşmüş yeryüzü, önümde
 bütün vadilerini, ovalarını,
 çölleri, tundralarını yitirip çıplak kalmış,

bu huzursuz yeryüzü
 titreyen manyetik alanlarıyla,
 kendini henüz bilmediği güçlerin
 zincirleriyle buraya sımsıkı bağlamış,

bu uyuşturulmuş ve uyuşturucu yeryüzü,
 patlıcangilleriyle,
 kurşunlu zehirleriyle
 ve bir dolu güzel kokusuyla –

batmış denize
 ve yükselmiş göklere
 bu yeryüzü!

IX

Kara kedi,
 yerde yağ birikintisi,
 kem gözler:

Uğursuzluk!

Çek mercan boynuzu,
 boynuzları evin önüne as,
 karart, ılık olmasın!

X

Ey kabuklarımızı kıran,
 zırhımızı, kim bilir kaç yıldır bizi havaya karşı
 koruyan ve kahverengi pasını sıyırıp atan aşk!

Ey bizim sevgimizi ezen,
 duyarlı bölgelerdeki o nemli ateşi söndüren acılar!
 Dumanlarla, duman içersinde can çekişerek sönmekte alev.

XI

Şimşekler çaksın istiyorsun, fırlatıyorsun bıçağı,
 havanın sıcak damarlarını açıyorsun;

ateşin son şenlikleri, seni kör ederek
 ve sessiz fışkırıyor açılan nabızlardan:

çılgınlık, nefret, sonra intikam,
 ama hemen ardından pişmanlık ve yadsıma.

Bıçaklarının köreldiğini anlayacak zaman buluyorsun,
 ve sonunda duyumsuyorsun nasıl kapandığını aşkın:

onurlu fırtınalarla ve tertemiz bir solukla.
Ve aşk, seni itiyor düşlerin zindanına.

Altın saçların sarktığı yerde, uzatıyorsun elini
ona, hiçliğe inen bir merdiven.

Binbir gece yüksekliğinde basamaklar.
Son adım ise, boşluğa atılanı.

Ve düştüğün yer, hep eski mekânlar,
her birine kanından üç damla veriyorsun.

Karanlıklar içinde tutuyorsun saç lülelerini.
Çingirak çalıyor, tamamdır artık.

XII

Dudaklarımda geceleyen dudaklar,
gözümün nöbetini tutan göz,
eller –

ve beni sürükleyenler, gözler!
Kararı bildiren dudaklar,
beni idam eden eller!

XIII

Isıtmıyor güneş, deniz sesini yitirmiş.
Karlarla paketlenmiş mezarları kimse açmıyor.
Hiçbir mangal doldurulmuyor mu
korlarla? Ama yapan, kor değil.

Kurtar beni! Daha fazla ölemem.

Ermişin işi başka yerde;
o, kenti düşünüp ekmek peşinde koşuyor.
Çamaşır ipine çok ağır gelmiş çarşaf;
neredeyse düşecek. Ama beni örtmüyor.

Henüz suçluyum. Beni kaldır.
Suçsuzum. Beni kaldır.

Çıkar buz kıymığını donmuş gözden,
bakışlarla del,
ara mavi derinliklerde,
yüz, bak ve dal:

Ben değilim.
Benim.

XIV

Bekle ölümümü ve sonra kulak ver bana yine,
kar sepeti devriliyor ve şarkı söylüyor sular,
Toledo'ya dökülüyor bütün ezgiler, orası çözülüyor,
bir tatlı ses eritiyor buzu.
Ey büyük çözülüş!

Çok şey beklemelisin!

Zakkum rengi heceler,
sözcükler akasya yeşili,
duvardan dökülen çağlayanlar.

Havuzu,
aydınlık ve hareketli
bir müzik doldurmakta.

XV

Aşkın da bir zaferi vardır, ölümün de,
zaman ve ondan sonraki zaman.
Bizim yoktur zaferimiz.

Çevremizde yalnızca batan yıldızlar. Donukluk ve suskunluk.
Ama sonradan, tozların üzerinde yükselecek şarkı,
aşacak bizim yazgımızı.

4 ŞİİRLER 1957-1961

Kardeşlik

Her şey yaralamaktır aslında,
ve rastlanmamıştır birbirini bağışlayana.
Senin gibi incinmiş ve inciterek,
kulaç attım hep sana.

Arı olana, yani başka her temasla
çoğalan ruhsal temasa gelince,
yaşlanarak ediniriz o deneyimi ancak,
en soğuk suskunluğa gmldğmzde.

[Bu soya inanç yazmayın]

Bu soya inanç yazmayın,
yeterlidir yıldızlar, gemiler ve duman,
nesnelerin içine iner bu soy, belirler
yıldızları ve sonsuz sayıyı,
ve bir iz, bir sevginin izi de denebilir,
hepsinden daha arı, çıkar ortaya.

Gökler solmuş gibi sarmakta ve yıldızlar
çözölmekte ayla gecenin bağından.

Hôtel de la Paix

Güller dökülmekte sessizce duvarlardan,
yer ve toprak ortaya çıkmış halının altından.
Kırılmış lambanın ışıktan yüreği.
Karanlık. Ayak sesleri.
Sürgülenmiş kapılar, ölümlerin ardından.

Sürgün

Bir ölüyüm ben dolaşıp duran
artık hiçbir yerde kaydım yok
bilinmiyorum mülki amirin görev yerinde
sayı fazlasıyım altın kentlerde
ve yeşeren taşra yörelerinde

vazgeçilmişim çoktan
ve hiçbir şeyle anımsanmamışım

Yalnızca rüzgârla ve zamanla ve sesle

ben insanlar arasında yaşayamayan

Ben Almanca diliyle
çevremde kendime mesken
edindiğim bu bulutla
bütün dillerde sürüklenmekteyim

Nasıl da kararıyor bulut
yağmurun tonları da koyulaşmakta
çok azı yağıyor

O zaman bulut ölüyü daha aydınlık bölgelere taşıyor

Bu tufandan sonra

Bu tufandan sonra, isterim ki
yalnızca güvercin,
ama tek bir güvercin
kurtulsun bir kez daha.

Boğulurum çünkü bu denizde,
uçup gitmese güvercin
ve getirmese son anda
o yaprağı.

Miriyam

Nereden aldın o kopkoyu saçlarını
ve bademlerin tadındaki adını?
Gençliğin değil sana sabahların parlaklığını veren –
ülken, bin yıldır yaşamakta hep sabahı.

Vaad et bize Yeriha'yı, uyan mezmurlarla,
elinle sun Ürdün'ün kaynaklarını
ve bırak katillerin taşlaşsınlar şaşkınlıkla
ve benimse bir an ikinci vatanını!

Dokun taştan oyulma her göğüse,
mucize yarat ki, taştan da çıksın göz yaşları.
Ve bırak, vaftiz etsinler seni onların hararetiyle.
Yabancı kal, biz bize daha yabancılaşınca kadar.

Çoğu zaman bir kar düşecektir beşiğine.
Buzlar uzanacaktır fıçıların altında.
Ama dünya yenik demektir sen derin uyuduğunda.
Kızıldeniz çekmektedir sularını geriye!

Akıntı

Bunca yaşamda ve ölüme bunca yakın,
o yüzden hesaplaşamıyorum kimseyle,
koparıp alıyorum yeryüzünden kendi payımı;

saplıyorum yeşil hançeri yüreğinin ortasına
Atlas Okyanusunun, kendi sularında boğuluyorum.

Tarçın kokusu yükseliyor çatılardaki kuşlarla!
Katilim olan zamanla yalnız başımayım.
Esrikliklere ve maviliklere sığmıyoruz birlikte.

Git, ey düşünce

Git, ey düşünce, uçmaya yetecek kadar açık bir sözcük
 kanatların ise, seni havalandırıp götürebiliyorsa eğer,
 hafif madenlerin sallandıkları,
 yeni bir aklın müjdesiyle
 havanın keskinleştiği,
 kendine özgü silâhların
 konuştuğu yere.
 Orada savun bizi!

Bir ağacı sürükledikten sonra batıyor dalga.
 Ateş, önce kendine çekmişken, bırakıyor seni.
 İnanç, yalnızca bir dağı yerinden oynatabildi.

Ne varsa bırakıp git, ey düşünce!,

acılarımızdan başka bir şey olmasın hamurunda.
 Bütünüyle tercüman ol bize!

Aşk: karanlık kıtası dünyanın

Kara hükümdar gösteriyor yırtıcı hayvan tırnaklarını,
on solgun mehtabı yörüngeye kovalıyor,
ve buyruklar yağdırıyor büyük tropik yağmurlara.
Dünya, sana öteki kutbundan bakıyor!

Denizleri aşıp, altın ve fildişi sahillerine
varıyorsun, kara hükümdarın ağzına kadar.
Ama orada, hep diz çökmüş kalıyorsun,
bir nedeni yok seni bırakmasının da, seçmesinin de.

Ve buyruklar yağdırıyor büyük öğlen dönencesine.
Hava, yeşilin rengi ve mavi camlar, parçalanıyor,
güneş haşlıyor balığı sığ sularda,
ve manda sürüsünün etrafında otlar tutuşuyor.

Öteki âleme gidiyor körleşmiş kervanlar,
ve hükümdar, çölde kamçısıyla kum fırtınaları estiriyor,
istediği, seni görmek, ayaklarında yalazlarla.
Tenindeki kırbaç izlerinden kırmızı kum akıyor.

O ise postuyla ve alacasıyla, senin yanında,
yakalayıp, ağrını üzerine atıyor.
Beline sarmaşıklar dolanıyor,
yağlı eğreltiotları ise boynunun çevresinde.

İnlemeler ve haykırışlar yükseliyor ormanın her yanından.
Hükümdar fetişi kaldırıyor. Sözü yitiriyorsun.
Kapkara davullara vuruyor yumuşak tahtalar.
Sen, büyülenmişçesine kendi ölüm yerine bakıyorsun.

Bak, ceylanlar uçmakta havalarda,
hurma sürüsü yarı yolda kalıyor!
Her şey tabu: topraklar, yemişler, akarsular...
Krom kaplı bir yılan dolanmış koluna.

Hükümdar bırakıyor elinden alametlerini.
Takın mercanları, bırak kendini ışıklı bir çılgınlığa!
Sen alabilirsin krallığın elinden kralını,
sen, kendin de bir esrar, bak onun esrarına.

Bütün sınırlar çöküyor Ekvator boyunca.
Panter, aşk odasında yalnız başına kalıyor.
Ölümün vadisini aşarak geliyor bu yana,
ve pençesi, göğün eteklerine değiyor.

Arya I

Ne yana dönersek dönelim güllerin fırtınasında,
dikenlerle aydınlanmış gece, ve yaprakların
çalılıklarda onca sessiz olan gök gürültüsü,
şimdi adımlarımızı izlemekte, arkamızda.

Nerede söndürülürse söndürülsün güllerin tutuşturduğu,
yağmur bizi nehre sürüklemekte. Ey uzaklardaki gece!
Gelgelelim bize rastlayan bir yaprak, dalgaların üstünde,
izliyor bizi, nehrin döküldüğü yere kadar.

Serbest geçiş hakkı (Arya II)

Uyku sersemi kuşlarla
ve rüzgârda hırpalanmış ağaçlarla
uyanıyor gün, ve deniz
bir kadeh köpük içiyor şerefine.

Büyük suya doğru dalgalanıyor nehirler,
ve toprak, taze çiçekler aracılığıyla,
tertemiz havanın ağzından
sevgi vaadleri ediyor.

Duman mantarlarını istemiyor artık yeryüzü,
göğün altında hiçbir şey tükürürcesine yaratılsın, istemiyor,
istiyor ki, yağmurla ve öfkenin şimşekleriyle susturulsun
yıkımın duyulmadık sesleri.

İstiyor ki, bizlerle gözlerini açsınlar
rengarenk insanlar yeryüzüne,
selamlansınlar balıklar kral, bülbül majeste,
ve semender ateşlerin prensi diye.

Mercanlar ekiyor denize bizim için.
Emrediyor ormanlara sakın durmalarını,
mermere o güzel damarlarını kabartmasını,
ve bir kez daha küllere serpilmesini, kırağıya.

Yeryüzü serbest geçiş hakkı istiyor evrene,
geceden her yeni günü,
eski güzelliklerin yeni cömertliğinden,
daha binbir sabah doğmasını diliyor.

Siz kelimeler

Şair dost Nelly Sachs için, saygıyla

Siz kelimeler, kalkın, izleyin beni!,
biz ileri giderken, çok gitmiş olsak
bile, daha vardır gidilecek
yer, çünkü yol varmaz bir sona.

Aydınlanmaz.

Kelime,
nasılsa yalnız
başka kelimeleri çağıracaktır,
cümle de cümleyi.
Böylece dünya,
kesin bir tutumla,
zorlar, ister ki,
artık söylenmiş olsun.
Söylemeyin.

Kelimeler, beni izleyin,
izleyin ki, son bulmasın
– ne bu kelime tutkusu,
ne de çelişkilerin yanıtları!

Şimdi bir süre
konuşturmayın hiçbir duyguyu,
bırakın kalbin adalesi,
biraz farklı çalışsın.

Bırakın, diyorum, bırakın.

En yüce kulaklara bile,
diyorum, bir şey fısıldanmasın,
ölüm için bulma söyleyecek bir şey,
bırak, ve izle beni, ne tatlı,
ama ne de acı,
avutmasız,
ama umarsız da olmayan,
ne belirleyici,
ne de belirtilerden yoksun –

Yalnızca şu olmasın: toz toprak içinde
imgeler, hece döküntüleri,
tek kelime söylemeler.

Tek kelime söylemeyin,
siz, kelimeler!

5 ŞİİRLER 1964-1967

İşin doğrusu

Anna Achmatova için

Her kim ki, hiç tutulmamıştır konuşurken,
ve diyorum size,
her kim ki yalnızca kendine yardımı dokunur
ve o da sözcüklerle –

ona yardım edilemez.
Ne kısa yoldan
ve ne de uzun yoldan.

Tek bir cümleyi kalıcı kılabilmek,
dayanabilmek onca sözcük kargaşasında.

Altını imzalamayanın harcı değildir
bu cümleyi yazabilmek.

Bohemya deniz kıyısındadır

Burada evler yeşilse eğer, girerim bir eve daha.
Sağlamsa köprüler burada, iyi basıyorum demektir.
Yitirilmişse sevme çabaları bütün zamanlar için,
yeğlerim ben de burada yitirmeyi.

Ben olmasam bile, yine ben gibi biridir.

Burada geçiyorsa yanımdan bir sözcüğün sınırları,
bırakırım geçsin.
Bohemya deniz kıyısındaysa hâlâ, yeniden denizlere
inanırım.
Ve hâlâ inanıyorsam denize, o zaman karaya da
umut bağlarım.

Bu bensem eğer, o zaman herkes de budur, biridir
ben gibi.
Artık hiçbir şey istemiyorum kendim için. Batmak
istiyorum.

Batmak – yani denize, orada Bohemya’yı yeniden
buluyorum.
Sakin uyanıyorum batışın ardından.
Sil baştan yapıyorum şimdi, ve yitik değilim.

Buraya gelin, Bohemyalılar, hepiniz, denizciler, liman
orospuları ve gemiler
demirsiz. Siz Bohemyalı olmak istemiyor musunuz,
İliryalılar, Veronalılar,
ve Venedikliler, hepiniz. Oynayın güldüren komedileri

Ve ağlanası olanlarını. Ve yanılın yüz kez, tıpkı benim de yanıldığım ve sınavlardan asla geçemediğim gibi,
ama geçtim yine de, bir defa olmadığında bir başka zamanda.

Tıpkı Bohemya'nın da başardığı ve güzel bir günde denize bağışlanıp, şimdi kıyıda oluşu misali.

Ayrıca, bir sözcükle daha komşuyum ve bir başka ülkeyle, şimdi, az sayıda olsalar da, her şeye daha bir komşuyum,

bir Bohemyalı, bir serseri, hiçbir şeyi olmayan, hiçbir şeyin de tutmadığı biri,
yalnızca kavgalı denizden bakınca, seçtiği ülkeyi görmeye yetenekli biri.

Prag Ocak 64

O geceden beri,
yeniden yürüyüp konuşuyorum,
sanki Bohemya dili,
yeniden evdeymişim gibi,

orası ki, Moldava, Tuna
ve çocukluğumun nehri arasında,
herkeste benden bir şeyler var.

Adım adım öğrendim yeniden yürümeyi,
ancak bana bakılınca, yeniden görebildim.

Henüz ikibüklüm, gözlerimi kırpıştırarak,
tutunmuştum pencereye,
oradan, ağzıma doğru
hiçbir yıldız uzatmayan
bütün o gölge yılların
tepenin arkasında uzaklaştığını gördüm.

Hradschin üzerinde
sabahın altısında,
Tatra'dan gelen kar işçileri
dev pençeleriyle
bu buz örtüsünün parçalarını temizlediler.

Benim ve nehrimin
parçalanan blokları arasından,
kurtulan su fışkırdı.

Urallar'a kadar duyuluyordu.

Bir tür yitiriş

Birlikte kullanılmış: mevsimler, kitaplar ve bir müzik.
Anahtarlar, çay fincanları, ekmek sepeti, çarşafklar
ve bir yatak.

Sözcüklerden, jestlerden oluşma bir çeyiz, beraber getirilmiş,
kullanılmış, eskitilmiş.

Uyulmuş bir ev düzeni. Söylenmiş. Yapılmış. Ve hep
el verilmiş.

Kışa, bir Viyana ezgisine ve yaza gönül verdim.
Haritalara, dağda bir yuvaya, bir kıyıya ve
bir yatağa.

Kutsal saydım randevuları, vaadleri dönülemez
ilân ettim,
coşkuyla taptım Birşeye ve dinime bağlı kaldım
önünde bir Hiçin,

(– katlanmış gazetenin, soğumuş külün, üstünde
not bulunan kâğıdın)
korkusuzdum dinde, çünkü kilise bu yataktı.

Denizin manzarasından doğdu tükenmeyen
resim sanatım.

Balkondan eğildiğimde halkları, yani komşularımı
selamlayabiliyordum.

Şöminedeki ateşin başında, güvenlik içindeyken,
saçlarım en canlı rengindeydi.

Kapının çalmış ise alarm ziliydi sevincim için.

Sen değilsin yitirdiğim,
dünya.

Bilmece

Hans Werner Henze'ye, Ariosi dönemi için

Hiçbir şey gelmeyecek bundan böyle.

Bir daha ilkbahar olmayacak.

Herkese kehanetidir bin yıllık takvimlerin.

Ama yaz, ve hani derler ya,

"yazdan kalma" diye, onlar da olmayacak –
artık hiçbir şey gelmeyecek.

Asla ağlamamalısın,
der bir şarkı.

Onun dışında
bir şey
diyen
kimse yok.

Lezzetsiz

Hiçbir şey hoşuma gitmiyor artık.

Yapmam gereken
bir eğretilmeyi mi süslemek
badem yapraklarıyla?
söz dizimini
bir ışık huzmesinde çarmıha mı germek?
Kim kafa patlatacak
böylesine gereksiz şeyler üzerine –

Bir anlayışa vardım
varolan
sözcükler aracılığıyla
(en alt sınıflar için)

Açlık
utanç
göz yaşları
ve
karanlık.

Temizlenmemiş hıçkırıklarla,
çaresizlikle
(ve çaresizlikten önce bile umarsız)
onca sefalet,
hastalık ve pahalılık yüzünden,
idare etmek zorundayım.

Yazıyı değil,
kendimi ihmal etmekteyim.
Başkaları becerebiliyorlar,
Tanrı bilir ya
sözcüklerden yardım almayı.
Ben, kendimin desteği değilim.

Yapmam gereken
 bir düşünceyi mi tutuklamak
 ve götürmek aydınlatılmış bir cümlenin hücrelerine?
 Gözleri ve kulakları mı ihya etmek
 birinci sınıf sözcük lokmalarıyla?
 bir halkın libidosunu araştırmak,
 sessiz harflerimizin sevgi değerlerini mi saptamak?

Yapmam gereken
 doluya tutulmuş kafayla,
 şu elin yazmaktan katılmışlığıyla,
 üç yüz gecenin basıncı altında,
 kâğıdı mı yırtıp almak,
 ve örgülenmiş sözcük operalarını silip atmak
 bir çırpıda, yıkarak: ben sen o

biz siz?

(Öyle yapılsın. Öyle yapsınlar başkaları.)

Benim payıma gelince, yitip gitsin.

- André Aciman
Harvard Meydanı
- Peter Ackroyd
Oscar Wilde'in Son Vasiyeti
- Şenay Eroğlu Aksay
Gece Çığırkanları
- Turan Alptekin
Tanpınar'ın Ölümlü - Apologia
- Özdemir Asaf
Yalnızlık Paylaşılmaz
Lavinia - Aşk Şiirleri
- Kate Atkinson
Köpeğimi Alıp Erkenden
Hayat, Sil Baştan
- Philippe A. Autexier
Beethoven - Mutluluğun Gücü
- Türker Ayyıldız
Şikeste
- Leo Jansen, Hans Luijten, Nienke Bakker (haz.)
Dostlukla - Seçme Mektuplar Vincent Van Gogh
- Pierre Babin
Sigmund Freud "Bilim Çağında Bir Trajedi Yazan"
- Sami Baydar
Sese Gelen Sevgili - Toplu Öyküler
- Giorgio Bassani
Finzi-Contini'lerin Bohçesi
- Antony Beevor
Berlin'in Düşüşü - 1945
- Süreyya Berfe
Her Gölge Titrer
- Savinien Cyrano de Bergerac
Güneş Devletleri ve İmparatorlukları
- Cem Behar
Osmanlı/Türk Musikisinin Kısa Tarihi
- Niyazi Berkes
Türk Düşününde Bah Sorunu
- Thomas Bernhard
Kireç Ocağı
Ungenach
- Erdoğan Bilenser (haz.)
Prusia'dan Bursa'ya - 8500 Yıldır Üreten Kent: Bursa
- Andrey Bitov
Puşkin Evi
- Eugenio Borgna
Bekleyiş ve Ümut
Melankoli
- Elvan Uysal Bottoni
Üzümler ve İnsanlar - Toprak Ana, Bağban Baba
- Anya Von Bremzen
Sovyet Mutfak Sanatı - Yemek ve Hasret Anıları
- Sevim Burak
Yanık Saraylar 50 Yaşında
- Ian Buruma
Sıfır Yılı (1945'in Tarihi)
- Judith Butler
Savaş Tertipleri - Hangi Hayatların Yası Tutulur?
- Albert Camus-René Camus
Yazışmalar (1946-1959)
- Antoine Compagnon
Montaigne'le Bir Yaz
- Hüseyin Cöntürk
Eleştirmenin Arzusu - Hüseyin Cöntürk'ten Halûk Aker'e
Mektuplar (1968-2003)
- Nikolay Gavriloviç Çernişevski
Gogol Dönemi Rus Edebiyatı
- İnan Çetin
Kureys'in Kurtları
- Ömür İklim Demir
Muhteşif Evhamlar Kitabı
- Douwe Draaisma
Unutmanın Kitabı - Rüyalarımızı neden hemen unutturuz,
anılarımızı neden sürekli değişir?
- Orhan Duru
Ferit Edgü & Yüksel Arslan'a Gençlik Mektupları (1957-72)
~"27 Mayıs" Günlüğü (1959-62)
- Yüksel Arslan & Ferit Edgü
"Bah Kültürü Önünde Hiçbir Saplanım Yok" -
Mektuplar (1957-2008)
- Tuncer Erdem
Uzak Kış, Kayıp Güz
- B. Nihan Eren
Kör Pencerede Uyuyan
- Azad Ziya Eren
Dâvûd'un Kuşları
- Ebubekir Eroğlu
İç Kale
- Mehmet Erte
Arzuda Bir Sapma
- Jale Nejdî Erzen
Üç Habitus - Yeryüzü, Kent, Yapı
- Elizabeth Farrelly
Mutluluğun Sakıncaları
- Niall Ferguson
Hazine Savaş 1914-1918
- Memet Fuat
Nâzım Hikmet, Yaşamı, Ruhsal Yapısı, Davaları, Tortuşmaları,
Dünya Görüşü, Şiirinin Gelişmeleri
- Damon Galgut
Yabancı Bir Odada
İyi Doktor
- E. H. Gombrich
İmge ve Göz / Görsel Temsil Psikolojisi Üzerine
Yeni İncelemeler
- Witold Gombrowicz
Günlük 1953-1958
- Will Gompertz
Pardon Neye Bakmıştınız? - Modern Sanatın 150 Yıllık
Şaşırtıcı, Sarsıcı, Kimi Zaman da Tuhaf Hikâyesi
- Dikmen Gürün
Tiyatro Benim Hayatım-Yıldız Kenter'in Hayat Hikâyesi
- Heinrich Heine
Romantizm Okulu
- Mihály Hoppál
Şamanlar ve Semboller - Kaya Resmi ve Göstergebilim
- Kazuo Ishiguro
Noktürnler-Müziğe ve Günbatımına Dair Öyküler
Değişen Dünyada Bir Sanatçı
Günden Kalanlar
- Kerem İşık
İskali Kamaval
- Handan İnci
Orpheus'un Şarkısı-Tanpınar'ın Romanlarında Aşk ve Kadın
- Gül İrepolu (haz.)
Gül - Aşkın Çiçeği, Sanatın Çiçeği, Sonsuzluğun Çiçeği

Cynan Jones
Uzun Kuraklık -Kazı

David Leavitt
Otel Francfort

Kâzım Karabekir
Çocuk Davamız

Yaşar Kemal
Dağın Öte Yüzü - Ortodirek/Yer Demir Gök Bakır/Ölmez Otlu

Salman Khan
Dünya Okulu - Eğitim Yeniden Düşünmek

Gülayşe Koçak
Gözlerindeki Şu Hüznü Gidermek İçin Ne Yapmalı?

Gürsel Karat
Rüya Körü
Zaman Yeli

Kemallettin Kuzucu - M. Sabri Koz
Türk Kahvesi

Publius Ovidius Naso
Ibis

John Julius Norwich (haz.)
Antik Dünyayı Şekillendiren Kentler

Justin Marozzi
Tarihi İcat Eden Adam

Alec Marsh
Ezra Pound

Javier Marias
Karasevdalılar

David Mark
Kış Karanlığı

Jean Motricon
Yaşasın Su

Colum McCann
Dönsün Koca Dünya

Diane Fortenberry - Tom Melick (haz.)
Tarih Boyunca Sanat - Dünya Sanat Tarihinde Üsluplar ve Akımlar

Emiliano Monge
Bokır Gök

Haluk Oral
Bir Roman Kahramanı Orhan Veli

Ömer F. Oyal
Mogda Döndüğünde

Filiz Özdem
Aşk Meçhule Yürür

Filiz Özdem (haz.)
"Yâr ile Gezdiğim Dağlar": Amasya
Aydın Güzelhisar

Demir Özlü
İşte Senin Hayatın

Orhan Pamuk
Resimli İstanbul - Hatıralar ve Şehir
Kara Kitap 25 Yaşında
Kafamda Bir Tuhaflık

Francis Picabia
Kervansaray

Pindaros
Bütün Zafer Şarkıları

Marcel Proust
Edebiyat ve Sanat Yazıları
Üst Kat Komşusuna Mektuplar

Zsuzsa Rakovszky
VS-Ah, Arsız Ruhum

Ian Rankin
Veda Müziği

Mehmet Rifat
Marcel Proust ya da Bir Roman Yaratmak

John J. Ross
Shakespeare'in Titremesi Orwell'in Öksürüğü

Philip Roth
Ve Hayalet Sahneden Çekilir
Karşıt Hayat

Oliver Sacks
Halüsinasyonlar

Necmi Sönmez
Şimdiki Zamanın Yanında ya da Karşısında -
Sanat Üzerine Yorumlar (1987-2014)

Glendon Swarthout
Refakatçi

Özge Şahin (haz.)
Ötekilere Yazmak-Sevim Burak Üzerine Yazılar

Baki Ayhan T.
Hayat ve Hayal Müzesi

Haldun Taner
Koyma Akıl, Oyma Akıl
Şişhane'ye Yağmur Yağıyordu
Keşanlı Ali Destanı
Yalıda Sabah
Çok Güzelsin Gitme Dur
Gözlerimi Kapanım Vazifemi Yapanım
Ayrışığında "Çalışkur"
On İkiye Bir Var
Sancho'nun Sabah Yürüyüşü

Tuğrul Tanyol
Gelecek Günlerin Şarabı

Betül Tarıman
Rüzgârın Azabı

Nezih Tavlâş (haz.)
Foto Muhabiri-Ara Güler'in Hayat Hikâyesi

Ali Teoman
Gizli Kalmış Bir İstanbul Masalı

Didem Şenol Tiryakioğlu
Biraz Maya, Biraz Gram - İstanbul'da Mevsim
Malzemeleriyle Yemek Pişirmek

Yalçın Tosun
Bir Nedene Sunuldum

Tomris Uyar
Aşkın Yıpranma Payı - Elele Dergisindeki Yazılar ve
Söylüşler 1976-1985

Bütün Öyküleri
Güzel Yazı Defteri

Gündüz Vassaf
Boğaziçi'nde Balık

David Vogel
Viyana'da Aşk

Haydn Williams
18. Yüzyılda Avrupa'da Türk Modası: Turquerie

Mehmet Yaşın
Sınırdışı Saatler
Dokuz Şiir Kitabı-Toplu Şiirler (1975-2013)

Gabrielle Van Zuylen
Dünyanın Tüm Park ve Bahçeleri

Nihat Ziyalan
Çapkın Çiçekli

“Şiir yazmak zorunluluğunu duymamama karşın, istersem şiir yazmayı ‘başarabileceğim’ kuşkusuna kapılınca, şiir yazmayı bıraktım. Ve yeniden şiir yazmak zorunda olduğumu duyumsayınca kadar, yazacaklarımın, son yazdıklarımın bu yana edinilen deneyimleri kapsayacak ölçüde yeni şiirler olacağına inanıncaya kadar şiir kaleme almayacağım.”

Ingeborg Bachmann, 1963.

Şiirin “ancak şiir yazmadan yaşanamayacaksa” yazılması gerektiğine inanan Ingeborg Bachmann’ın dizeleri, yarım yüzyıl önceki canlılığını bugün de koruyor. Tutku, acı, umut taşan bu dizeler kimi zaman coşku veriyor, çoğu zaman yürek burkuyor. Bachmann’ın gün ışığına çıkmış şiirlerinden Türkçeye kazandırılan en kapsamlı derleme olan bu kitap, edebiyatın hemen her alanında yapıt vermiş güçlü bir kalemi tanımak (ya da anımsamak) için atılacak ilk adım.

ISBN 978-975-08-0723-5

16 TL

9 789750 807237

